

Ugunsdzēsēju mācības bērnodārzā «Pasaciņa» satrauca preiliešus

● Ugunsdzēsēju taktiskās mācības, kas pagājušajā piektdienā notika Preiļu pirmsskolas bērnu mācību iestādē «Pasaciņa», apliecināja, ka arī reālas ugunsnelaimes gadījumā ugunsdzēsēji, policija, mediķi un «Latvenergo» speciālisti spējīgi darboties ātri un saliedēti.

Pagājušajā piektdienā pa ielām joņojošās ugunsdzēsēju mašīnas, kas devās pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» virzienā, ne pa jokam satrauca ne tikai Preiļu iedzīvotājus, bet arī pašvaldības vadību, kā arī policijas, «Latvenergo» darbiniekus un mediķus. Taču ugunsgrēka bērnodārzā nebija, ugunsdzēsējiem notika kārtējās taktiskās mācības.

Iedomātais ugunsgrēks — virtuvē

Atbilstoši gada sākumā izstrādātajam mācību plānam Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu nodaļa šādas mācības rīko reizi ceturksnī, tiek modelēta gan avārijas seku likvidēšana, gan ugunsgrēka dzēšana objek-

tos. Tādā veidā ugunsdzēsēji praksē pārbauda savu darbinieku prasmes, kā arī citu dienestu operativitāti.

Piektdien notikušajās mācībās iedomātais ugunsgrēks bija izcēlies bērnodārza virtuvē, tika uzskatīts, ka piedūmotas lielākā daļa telpu, no kurām vajadzēja evakuēt bērnus (vējainā un aukstā laikā dēļ bērnus no telpām to-

mēr laukā neveda). Taču galvenais uzdevums ugunsdzēsējiem bija atrast *cietušos* un iznest viņus no piedūmotās vides.

Dienesti ieradās operatīvi

Taktiskās mācības bija saskaņotas ar bērnodārza «Pasaciņa» vadību, tāpēc pēc telefoniska izsaukuma uz ugunsgrēku dispečeri par notikušo paziņoja arī Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļai, neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai un «Latvenergo». Pirmie ieradās policisti, viņiem sekoja ātrās palīdzības un «Latvenergo»

dežurbrigāde. Visi bija pārliecināti, ka bērnodārzā patiešām izcēlies ugunsgrēks, un, uzzinot, ka izziņota tikai mācību trauksme, atviegloti nopūtās.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu nodaļas vadītājs **Edmunds Boreiko**, izvērtējot mācību rezultātus, atzina, ka tieši policijas, mediķu un enerģētiku ātra un profesionāla rīcība bijusi vislielākais un patīkamākais pārsteigums. Lai gan sadarbība ar šiem dienestiem arī iepriekš bijusi laba, kārtējo reizi pārliecinājušies, ka ugunsdzēsēji kritiskā situācijā netiks pamesti vieni.

Turpinājums 4. lappusē.

Sparānu krucifiksa atjaunošana Aizkalnes pagastā

Aizkalnē, veiksmīgi realizējot projektu, tiek atjaunots Sparānu krucifikss.

Ceļmalas krucifiksi ir sena tradīcija Latgalē, kāda nav izveidojusies nevienā citā Latvijas novadā. Katrā sādžā atradās ceļmalas krusts vai krucifikss. Sādžas goda lieta bija tā uzturēšana kārtībā. Pie krucifiksa ticīgie ļaudis pulcējās maija vakaros, godinot Jaunavu Mariju, vēlot viņai slavinājuma dziesmas.

Aizkalnē ideju par Sparānu krucifiksa atjaunošanu izteica Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas bijusī inspektore Preiļu rajonā Inese Stūre. Uzrakstījām projekta pieteikumus Kultūrkapitāla fondam un Latvijas Kultūras fondam, kur ieguvām finansējumu atjaunošanas darbiem un izdevumiem, saistītiem ar atjaunošanas darbu veikšanu. Pamatdevums bija glābt 100% nolietotās koka konstrukcijas, tuvu oriģinālam rekonstruēt in-

teresantās koka detaļas un figūras kā neatņemamu krucifiksa sastāvdaļu. Darbu veica Daugavpils 38. arodividusskolas audzēkņi. Viņiem nācās nojaukt visu līdz pamatiem un atjaunot.

No Kultūrkapitāla fonda piešķirtos 550 latus izlietojām materiālu iegādei un darbu apmaksai. Par Latvijas Kultūras fonda piešķirtajiem 300 latiem iegādājāmies materiālus, samaksājām arodividusskolai par darbnīcas pakalpojumu sniegšanu, ap-

maksājām transporta pakalpojumus, uzstādījām krucifiksu.

Projekta realizācijas termiņš — viens gads. Preiļu novada dome paredzējusi līdzfinansējumu Ls 300 nākošā gada budžetā projekta noslēguma pasākuma organizēšanai — ainavas izveidošanai, krucifiksa atklāšanas pasākumam un teritorijas uzturēšanai kārtībā.

V.Lukaševiča,
Aizkalnes pagasta centra vadītāja, projekta vadītāja

● Izsludināto projektu informācijas avoti

⇒ 2. lpp.

● Trešdienas intervija ar Preiļu slimnīcas dzemdību un ginekoloģijas nodaļas vadītāju Juri Kļaviņu

⇒ 3. lpp.

● Ugunsdzēsēju mācības bērnodārzā «Pasaciņa» satrauca preiliešus

⇒ 4. lpp.

● Skābarība no āboliņa atāla

⇒ 7. lpp.

● Policijas ziņas

⇒ 10. lpp.

● Sports

⇒ 11. lpp.

● Sludinājumi, reklāma

⇒ 12. lpp.

Apseko trīs projektus

Šodien, 1. oktobrī, bezpeļņas organizācijas VSIA «Reģionu attīstība» speciālisti ieradusies Preiļu rajonā, lai apsekotu triju projektu realizācijas gaitu, «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomē. Tiks izvērtēts Preiļu novada domes projekts par Raiņa bulvāra rekonstrukciju, Preiļu novada zemnieku saimniecības «Olūts» projekts par kokapstrādes ražošanas kvalitātes uzlabošanu, Līvānu novada zemnieku saimniecības «Zilītes» projekts darbības tālākai paplašināšanai (ši zemnieku saimniecība vēlas paplašināt augļu dārzus).

Piedalās svinībās Utenā un dibina jaunus kontaktus

Preiļu rajona padomes delegācija atgriezies no 27. septembrī notikušajām Lietuvas pilsētas Utenas 742. gadskārtas svinībām.

Rajona padomes izpilddirektore **Aina Pastore** pastāstīja, ka brauciens pie sadarbības partneriem notiek ik rudenī, šoreiz svētkos piedalījās rajona padomes priekšsēdētāja vietniece **Maija Spūle**, attīstības plānošanas nodaļas vadītāja **Elita Jermolajeva** un Preiļu novada domes priekšsēdētājs **Jānis Eglītis**. Uz svinībām bija uzaicināti arī Utenas sadarbības partneri no Čehijas, Polijas, Baltkrievijas.

Starp daudzajām pieņemšanām, svētku gājieniem un koncertiem Preiļu rajona delegācijai izdevās nodibināt kontaktus ar Polijas Helmas pašvaldības pārstāvjiem, ko Utenā pārstāvēja šīs pilsētas pašvaldības finanšu direktors **Edmunds Boženskis** un izpilddirektors **Matejs Baranovskis**. Poļi izteikuši vēlēšanos apmeklēt Latviju, pirmā vizīte Preiļos varētu notikt šī gada novembrī, kad Latvija svinēs savu 85. gadadienu.

Saldenieki iepazīst Latgali

23. septembrī Preiļos viesojās 25 Saldus rajona pašvaldību vadītāji. Viņi iepazīs ar mūsu pašvaldību pieredzi dažādu projektu īstenošanā. Sevišķi saldeniekus interesēja Preiļu rajona iespējas izmantot īpaši atbalstāmā reģiona statusu, jo Saldus rajonā šāds statuss piešķirts tikai diviem pagastiem. Kolēģi apmeklēja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju, Čerņavka māju muzeju, Aglonas baziliku, Vārkavas novadu un zemnieku saimniecību «Saldenieki». Tālāk Saldus rajona pašvaldību vadītāji devās uz Daugavpils rajonu.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Mainīsies likme pašnodarbinātajiem

Pašnodarbinātajām personām nākamgad sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu minimālā likme būs 1320 latu gadā jeb 110 latu mēnesī, maksimālo iemaksu likmi Labklājības ministrijas sagatavotie grozījumi noteikumos paredz 19 900 latu gadā, ziņo LETA. Šogad minimālā sociālo iemaksu likme pašnodarbinātajiem bija noteikta 540 latu gadā, maksimālā — 18 400 latu.

Budžeta portfelis aizceļo uz Saeimu

Valdība pirmdien bez debatēm atbalstīja vēl vasarā vētraiņi apspriesto nākamā gada valsts budžeta projektu un otrdien finanšu ministrs Valdis Dombrovskis to tradicionālajā portfeli aiznesa uz Saeimu. Nākamā gada prioritātes būs integrācija ES un NATO, kā arī sociālo jautājumu risināšana, jo valdība vēlas jau nākamgad uzlabot visu Latvijas cilvēku dzīves līmeni. Kopējie budžeta ieņēmumi tiek plānoti 1,92 miljardi latu, bet izdevumi — 2,07 miljardi latu. Viena no būtiskākajām izmaiņām nākamā gada budžetā, salīdzinot ar šo gadu — valdība ir atteikusies gandrīz no visiem speciālajiem budžetiem (budžeti, kam tiek garantēti ieņēmumi no konkrēta nodokļa), atstājot tikai vienu — Sociālās apdrošināšanas budžetu, no kura maksā pensijas un pabalstus.

Latvijas tautas frontei — 15

Pirms 15 gadiem — 1988. gada 8. un 9. oktobrī — notika LTF dibināšanas kongress. Šogad apritēs arī 85. gads, kopš dibināta Latvijas valsts. Abi šie notikumi ir cieši saistīti, jo LTF bija ļoti svarīga nozīme Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanā. LTF ir visplašākā tautas kustība Latvijas vēsturē. Tajā iekļāvās un aktīvi darbojās ap 230 tūkstoši latviešu un citu tautību pārstāvju. Ar plašo tautas līdzdalību, uzdrīkstēšanos un nevardarbīgo pretestības raksturu LTF ir unikāla parādība arī globālā mērogā. Tautas plašā līdzdalība, parlamentārais un nevardarbīgais cīņas ceļš, labvēlīgie ārējie apstākļi ļāva LTF galveno mērķi — neatkarības atjaunošanu — sasniegt relatīvi īsā laika sprīdī un ievērojami paātrināt Latvijas integrāciju Eiropas demokrātijā. Lai atzīmētu LTF 15. gadadienu, ir izveidota organizācijas komiteja un tās vadība uzticēta Sarmītei Elertei — kādreizējai LTF informācijas centra vadītājai. Organizācijas komitejā ir iekļauti bijušie LTF domes un valdes locekļi Dainis Ivāns, Jānis Škapars, Romualds Ražuks, Jānis Dinevičs, Jānis Kinna. Rīgā šajās dienās notiks plaša svinību programma.

Autovadītājiem jāmaina tiesības

Pirms desmit gadiem Latvijā sāka izsniegt autovadītāju apliecības, kas nozīmē, ka daļai šoferu jau nākamā mēnes beigsies derīguma termiņš un vajadzēs mainīt apliecības. Arī jauno apliecību derīguma termiņš būs desmit gadu, kā arī tās būs derīgas ārvalstīs pēc iestāšanās Eiropas Savienībā. Analizējot pirms desmit gadiem izsniegto vadītāju apliecību skaitu pa mēnešiem, noskaidrots, ka šī gada oktobrī derīguma termiņš beigsies 5568 vadītāju apliecībām. Jāpiebilst, ka no 2004. gada 1. maija, kad Latvija kļūs par ES dalībvalsti, tiks sāta jauna parauga vadītāju apliecību izsniegšana ar ES simboliku.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

DER ZINĀT

Izsludināto projektu informācijas avoti

Laikraksts «Novadnieks» 3. septembrī uzsāka jaunu rakstu sēriju, kas fokusēsies uz notiekošajām saimnieciskajām aktivitātēm gan Latvijā, gan Preiļu rajonā, apskatot ekonomiskos un biznesa vadības procesus, uzņēmējdarbības tiesiskās attiecības un citus saistītos procesus.

Projekts ir tapis sadarbībā ar SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centru. Raksti tiks publicēti laikrakstā «Novadnieks» un Internet mājas lapā www.novadnieks.lv divreiz mēnesī trešdienas laikraksta numuros.

Mūsdienu pasaulē informācija ir vērtējama kā dārgākais un viens no svarīgākajiem resursiem, kas ir pamats lēmumu pieņemšanā. Pastāv zināmas informācijas klasifikācijas formas — sākot no publiski pieejamas līdz komercnoslēpumiem un citiem ziņu avotiem, kuru atklātību ierobežo tiesību normas. Informācija nav reklāma. Tā nebūs pārliecinoša, aģitējoša, un lai to sameklētu ir jārēķinās ar zināmu laika patēriņu.

Konkursiem par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu ir prasība publicēt konkursa nolikumus Latvijas oficiālajā laikrakstā «Latvijas Vēstnesis». Citiem konkursiem, piemēram, ES pirmsiestāšanās fondu atbalsta programmu finansējumam iegūšanai, informācijas publicēšana nav ierobežota noteiktā medijā. To var atrast Internet, drukātajos masu medijos, speciālos periodiskajos izdevumos, specializētajā literatūrā, informācijas centros. Manuprāt, pamatinformāciju par projektu finansējumu vislabāk un operatīvāk ir meklēt Internet, un, ja ir pārliecība, ka jūsu vēlamā ideja atbilst projekta esošajam vadlīnijām, tikai tad griezties pie institūcijas ierēdņiem un konsultantiem.

Turpinājumā piedāvāju koncentrētu kopsavilkumu par institūcijām un to Internet mājas lapām, kas organizē konkursus par tiesībām piesaistīt finansējumu.

Konkursi Internet Latvijā

✓ LR Valsts iepirkuma birojs

Kūrē valsts un pašvaldību iepirkumu organizēšanu, sabiedrisko pakalpojumu iepirkumus no privātā sektora saskaņā ar likumu «Par iepirkumu valsts un pašvaldību vajadzībām», kā arī administrē daļu no ES līdzfinansētajiem projektiem.

Internet mājas lapa: [http://www.iub.gov.lv/](http://www.iub.gov.lv)

✓ Sabiedrības integrācijas fonds

Darbības virziens ir projekti, kas veicina sabiedrības integrāciju. Mērķauditorija ir galvenokārt nevalstiskās organizācijas un pašvaldības.

Internet mājas lapa: <http://www.lsf.lv/>

✓ Finanšu ministrija

Ministrijas Internet mājas lapā Jūs atradīsiet informāciju gan par ES pirmsiestāšanās finanšu instrumentiem, gan par ES struktūrfondiem (skat. laikraksta «Novadnieks» 3. septembra numuru). Interesenti var iepazīties ar programmēšanas dokumentu — attīstības plāns ES struktūrfondu finansējuma saņemšanai 2004.-2006. gadā, kurā ietverta Latvijas valdības

stratēģija un prioritātes, kurām novirzāmi struktūrfondu līdzekļi.

Internet mājas lapa: <http://www.fm.gov.lv/page.php?id=36>

✓ Eiropas Komisijas delegācija Latvijā

Izsludināti konkursi pārrobežu attīstības programmas ietvaros, kas galvenokārt orientēti uz Nevalstisko organizāciju un pašvaldību aktivitātēm.

Internet mājas lapa: <http://www.eiropainfo.lv/delegacija/lat/delegacija7.htm>

✓ Apvienoto Nāciju Organizācija Latvijā

Dominē informācija par pilsoniskās sabiedrības, integrācijas un sociālo reformu īstenošanu, kā arī valsts pārvaldes sistēmas pilnveidošanas procesu līdzfinansējumu.

Internet mājas lapa: <http://www.undp.lv>

✓ Nevalstisko organizāciju centrs

Publicēta informācija par iespējām nevalstiskajām organizācijām vai to apvienībām iesaistīties dažādās aktivitātes, kas saistītas ar demokrātijas, līdztiesības u. tml. procesu veicināšanu, pilsoniskās līdzdalības un starpsektoru izteiksmes formu eskalācijā. Piemēram,

Baltijas Amerikas partnerattiecību fonds

<http://www.bapf.lv/>, kas patronē NVO darbību Latvijā.

Internet mājas lapa: <http://www.ngo.org.lv>

✓ Lauku atbalsta dienests

2000. gada 1. janvārī tika izveidots Lauku atbalsta dienests (LAD) — Zemkopības ministrijas pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde. LAD darbojas saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta likumu, Lauku atbalsta dienesta nolikumu un citiem normatīvajiem aktiem. Institūcijai ir skaidri izstrādāts SAPARD naudas līdzekļu administrēšanas mehānisms un konsultatīvā darba bāze. Pagaidām gandrīz 100 % skaidri ir zināms, ka LAD būs tā institūcija, kas apsaimeņkos un administrēs Eiropas lauksaimniecības un vadības garantiju fonda un zivsaimniecības vadības finanšu instrumenta finansu resursus.

Internet mājas lapa: <http://www.lad.gov.lv>

✓ Latvijas attīstības aģentūra

Aprakstīti dažādi finansēšanas avoti uzņēmējdarbībai. Ir izveidota īpaša sadaļa «Informācija Uzņēmējiem», kur direktoriņu veidā ir aprakstītas programmas, un saistītas aktivitātes. Iesakū pastiprinātu uzmanību šai Internet mājas lapai pievērst nākotnē, ja gadījumā Latvijas attīstības aģentūra kļūst par vienas pieturas punktu (one stop point) uzņēmējiem projektu iesniegšanā un koordinēšanā.

Internet mājas lapa: <http://www.lda.gov.lv>

Konkursi Internet Eiropas Savienībā

✓ Europa Aid Cooperation Office

Portālā ir publicēta informācija par izsludinātajiem ES fondu, kā arī starptautiskās piegādes, darbu, pakalpojumu grantu konkursiem.

Internet mājas lapa: http://europa.eu.int/comm/europeaid/index_en.htm

✓ Welcome Europe

Aktuālais ES fondu katalogs. Jāpiebilst, ka informācija ir maksas un pieejama tikai reģistrētiem lietotājiem. Par tiesībām skatīties informāciju, saņemot jaunumus savā elektroniskajā pastkastītē tiek iekasēta vienreizējām maksa 180 EUR. Pēc ekspertu atzinuma *Welcome Europa* ir labākais elektroniskās informācijas avots, kur meklēt informāciju par ES finansējuma programmām.

Internet mājas lapa: <http://www.welcomeurope.com/>

✓ Eiropas Komisijas mājas lapa

Ir publicēta pamatinformācija par fondiem. Priekšrocība ir tā, ka informācija un konkursi ir sakārtoti pa direktoriņiem un nozarēm.

Internet mājas lapa: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgc/aide/s/index_en.htm

✓ Publikāciju biroja mājas lapa

2004. gadā ES oficiālais žurnāls iznāks arī latviešu valodā. Pagaidām atliek vien aktualitātes par ES ekonomiskajiem procesiem un prioritātēm lasīt kādā no ES oficiālajām valodām.

Internet mājas lapa: <http://ted.publications.eu.int/CD/application/pif/resources/shtml/common/home/home.html>

NOBEIGUMĀ. Atliek vien minēt, cik efektīvi un efektīvi darbosies topošās ES līdzekļu koordinācijas institūcijas, bet esmu pārliecināts, ka nespēja atrast interesējošo informāciju būs vainīgs meklētājs. Tādēļ esiet modri un izmantojiet iespējas, jo rīt var būt par vēlu.

Nākamajā reizē par aizdevumu garantijām Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas veicināšanā.

M.sc.soc. Āris Elsts

aris.elsts@novadnieks.lv
www.novadnieks.lv

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

Ar jautājumiem par projektu sagatavošanu, vadīšanu un citiem uzņēmējdarbības vadības jautājumiem lūdzu griezties SIA «Novadnieks. Redakcija» administratīvo pakalpojumu centrā Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr. 5307056.

TREŠDIENAS INTERVIJA

Man patīk viss, kas ir dzīvs

— Vai jums patīk lasīt intervijas?

— Jā, es labprāt lasu intervijas «Novadniekā». Gandrīz visi intervētie ir sabiedrībā pazīstami cilvēki. Interesanti viņus iepazīt tuvāk. Katram savādāka biogrāfija, dažreiz atklājas līdz šim nezināmas rakstura šķautnes. Patīk, ka intervijās ir ievērotas robežas, līdz kurām pieļaujama publicitāte. Bet, piemēram, intervijas žurnālā «Privātā dzīve» es nelasu. Mani neinteresē švešu cilvēku personīgās dzīves aizkulises. Katram ir kādas savas privātas lietas, bet vai tās būtu jāzina visai pasaulei? Bez tam intervējamie ir cilvēki, kuru dzīves līmenis krasi atšķiras no mūsējās, un mani nepievelk tas, kas ir aiz šīs šķirtnes.

— Jūsu uzvārds mūsu laikrakstā parādās biežāk nekā premjerministra uzvārds. Gandrīz katru esat dienu, kad jaunās māmiņas ar avīzes starpniecību jums saka paldies. Vai popularitāte netraucē?

— Nē, es to neuzskatu par popularitāti, bet par savu ikdienu. Tas ir mans darbs, kas man patīk, un ko es cenšos padarīt pēc labākās sirdsapziņas. Un ne tikai es. Visi mani kolēģi – ārsti ginekologi strādā ar vislielāko atbildības sajūtu. Par katru pacientu ir lietas kursā, pārdzīvo, jūt līdzīgi, iesākto padara līdz galam.

— Kā jūs uztverat sievietes? Vai kā daļo dzimumu, cilvēiskas būtnes, emocionālas un noslēpumainas, tā, kā vīrieši mēdz uztvert sievietes, vai arī tikai no anatomijas viedokļa – kā ķermeni, kurš ir vai nu slims, vai arī vesels?

— Jā, protams, darba laikā domāšana notiek tīri medicīniskā rakursā. Es saskatu un analizēju cilvēka ķermeni, domāju par slimību un diagnozi, skatos uz pacientu kā uz slimnieci. Bet uz ielas es vairs nedomāju par sievietes slimību. Tās taču ir ārstējamās. Jebkuros citos apstākļos sievieti uztveru kā kurš katrs normāls vīrietis. Tikai reizēm, ja gadījums ir bijis ļoti nopietns, ieraugot kādu seju, atceros diagnozi, slimību, tās gaitu, ārstēšanu. Tomēr uzvārds pagaisis no atmiņas. Kāpēc gan paturēt nevajadzīgu informāciju? Pastāv medicīniskās kartes, kurās var izlasīt slimības aprakstu, ja vajag.

— Kā jūsu profesiju uzņem vīriešu sabiedrībā, piemēram, kad mazpazīstamā kompānijā nākas iepazīties un jums jānosauca savs amats?

— Tas atkarīgs no katra individuāla cilvēka, no viņa inteliģences līmeņa, no tā, cik liela viņam bijusi saskarsme ar šo tēmu. Starp citu, pasaulē ārsta profesiju, vēl jo vairāk – ginekologa amatu pārvarā izvēlas vīrieši. Man pazīstama ginekologa meita, kura studē medicīnu un sāk pievērsties ginekoloģijai, prakses laiku aizvada kādā Ungārijas ārstniecības iestādē. Uz viņu kā uz ginekoloģi skatījās ar neizpratni. Tas ir smags un nemierīgs darbs, ārsts bieži

● Man patīk mans darbs, ko esmu izvēlējis. Esmu dzimis ārsts. Man patīk vide, kurā es dzīvoju. Patīk pēc darba kopā ar saviem tuviniekiem būt pie dabas, rušināties pa zemi, kopt dārzu, saka ārsts Juris Kļaviņš. Viņš uzskata, ka cilvēks var justies laimīgs, ja izdodas dzīvot saskaņā ar sevi, ar saviem principiem un apkārtni. Foto: M. Rukosujevs

tieks atrauts no mājām un bērniem. Ja sieviete ir ginekoloģe, cieš viņas ģimene. Arī mani nereti izsauc uz slimnīcu pat nakts vidū.

— Domāju, ka nupat pienācis laiks uzdot jautājumu, — kāpēc tieši ginekoloģija?

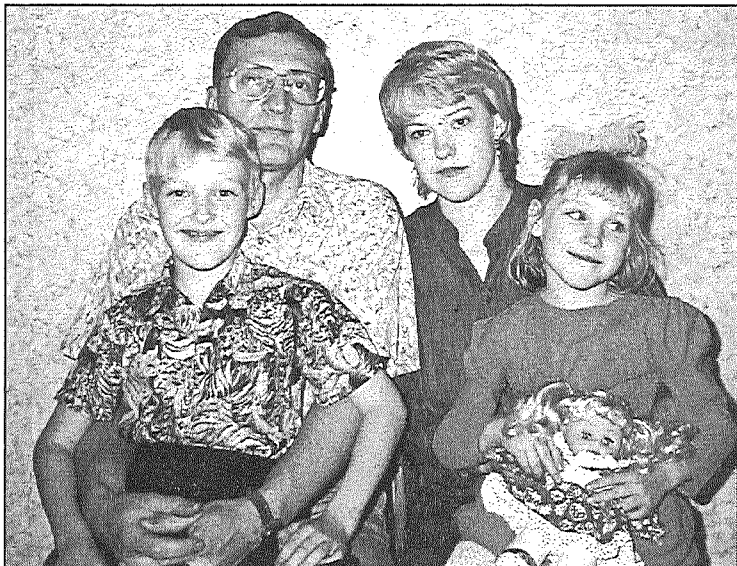
— Ginekoloģija mani piesaistīja ar darba apjomu. Tajā apvienota gan terapija, gan ķirurģija. Man ļoti patīk ķirurģija. Kad esmu dežūrā un strādāju slimnīcas uzņemšanas nodaļā, man bieži gādās veikt ķirurga pienākumus, un šajā jomā es jutos droši. Bet es negribētu strādāt tikai ķirurģijā.

Ginekoloģija ir tā nozare, kurā pietiekoši daudz darba ķirurģijas un arī terapijas jomā, ietverta arī endokrinoloģija. Darba joma ir ļoti plaša. Dežūras slimnīcā, dzemdību pieņemšana, operācijas, grūtnieču konsultācijas, slimnieku ārstēšana nodaļā. Operācijas veicu, ārstējot ginekoloģiskas slimības, nereti jādara arī ķeizargriezieni. Dažreiz mani aicina ķirurgs, jo operācijas laikā slimnieci atklājusies kāda ginekoloģiska kaite. Strādāju slimnīcā un poliklīnikā. Pie mums ieviesta tāda sistēma, ka ar ārsti Larisu Bogdanovu maināmies. Pusgadu strādāju ginekoloģijas nodaļā, bet otru pusgadu – dzemdību nodaļā. Daudzpusība ir tā, kas mani visvairāk piesaista šajā darbā. Bez tam šajā nozarē iznāk saskarties ar gados jaunākiem iedzīvotājiem, kas labāk padodas ārstēšanai. Terapeitiem vairāk iznāk nodarboties ar gados vecākiem cilvēkiem, kam ir hroniskas, grūti ārstējamas vai pat neārstējamas kaites. Tas man liekas nomācoši. Ginekologs ārstē un redz perspektīvu. Pēc viņa iedarbošanās viss mainās uz labo pusi. Nenovēršamais gādās ļoti retos, ielaistos, neārstējamus onkoloģijas gadījumus. Šajā nozarē var izdarīt visu no A līdz Z. Ginekoloģijas un dzemdību nodaļās savu darba rezultātu vari redzēt uzreiz.

Šie apsvērumi palīdzēja pieņemt izšķirošo lēmumu jau studiju laikā. Studēju vispārējās ārst-

Jura bērniņa aizritēja Rušonas pagastā. Skajā un nemierīgā vietā. Vecāki, bet pirms tam arī vectēvs, strādāja uz dzelzceļa, tāpēc ģimene dzīvoja tā sauktajā dzelzceļnieku mājā. Starp Jura bērniņas atmiņām saglabājusies dzelzceļa īpaša smarža, kas vasaras tveicē plūst no slīdēm, gulšņiem un uzbēruma. Bet nezināmā tūlumā slīdes zēnu tomēr neaizvīlāja. Mācoties Aglonas vidusskolā, Juris skaidri nolēma kļūt par ārstu. Daļēji iespaidoja arī toreizējā skolasbiedra, tagadējā kolēģa Anatolija Ruskuļa izvēle, kas jau studēja medicīnu.

Tagad JURIS KĻAVIŅŠ ir pašvaldības uzņēmuma «Preiļu slimnīca» dzemdību un ginekoloģijas nodaļas vadītājs, ārsts ginekologs. Viņu ar labu vārdu piemin daudzās ģimenēs, kad no slimnīcas pārvests jaundzimušais, kā arī simtiem pacientes, kam ārsts atgriezis veselību.

● Kļaviņu ģimene: Juris, sieva Ina, kas pēc profesijas ir farmaceite un strādā aptiekā, dēls Oskars un meita Anna.

mā jūtama stipra izaugsme. Viss attīstās, ārstēšanā tiek ieviestas jaunākas tehnoloģijas, modernāka aparatūra, labāki medikamenti. Viss, kas ir pasaulē, tagad pieejams arī Latvijā. Piemēram, kad uzsāku strādāt, nebija ultrasonogrāfa, bet tagad mūsu rīcībā ir visjaunākās paaudzes sonogrāfs. Tiek ieviestas jauna veida analīzes. Visa tā rezultātā ārstēšanā var gūt labākus panākumus. Viss pa šiem gadiem gājis tikai uz priekšu. Arī attieksme pret pacientiem izmainījusies. Kādreiz, kad sievietes nonāca dzemdību nodaļā, viņa bija šķirta no visas pasaules, no ģimenes. Gandrīz kā cietumā. Tagad jaundzimušais ar māti atrodas individuālās palātās, pie viņiem nāk apmeklētāji. Līdz ar to samazinājies arī stacionāro infekciju skaits, jo vide kļuvusi dabiskāka, mainās.

Savukārt iedzīvotāji kļuvuši vairāk izglītoti, cēlies informētības līmenis, ir civilizētāki. Taču diemžēl ir slimnieku kontingents, kas maksātnespējas dēļ ielaiž savas slimības, un līdz ar to viņus izārstēt ir daudz grūtāk. Daudzas reizes nācis saskarties arī ar pašnāvības gadījumiem, sevišķi strādājot slimnīcas uzņemšanas nodaļā. Strauji progresē depresijas slimnieku skaits. Ja cilvēks strādā, bet darba algā nesāņem tik, lai spētu uzturēt ģimeni, viņam rodas depresija. Tas attiecas arī uz lauciniekiem, kuri strādā no rīta līdz vakaram, bet ienākumu par šo darbu nav.

— Vai jūsu praksē ir bijis kāds letāls iznākums?

— Nē, par laimi, dzemdības šāds traģisks iznākums nav piedzīvots. Ir gadījies, ka dabas mātes kļūdas dēļ bērniņiem nav lemts piedzimt sveikiem un veselīgiem, vai pat vispār neieraudzīt dienas gaismu.

Nevaru aizmirst vienu ārkārtīgi smagu gadījumu, kad sievietei ārpusdzemdes grūtniecības dēļ radās stipra iekšēja asiņošana. Mēs ilgi cīnījāmies par viņas dzīvību. Brīžiem stāvoklis kļuva bezcerīgs. Pēc daudzkārtējas asins pārliešanas, kad stāvoklis jau nostabilizējās, radās citi sarežģījumi.

Sāpīgi ir arī smagi onkoloģijas

● Juris ar vectēvu Jāni laimīgajā bērniņā. Foto no Kļaviņu ģimenes albuma

slimību gadījumi, kad vienīgais, ko varam palīdzēt, ir dot atsāpinošus līdzekļus. Smagi ir veikt abraziju, tas ir, abortu, kad sieviete lēmumu par to ir pieņēmusi pašā pēdējā brīdī. Kā zināms, oficiāli atļauts no grūtniecības atbrīvoties līdz 12. nedēļai. Ir ļoti smagi iznīcināt dzīvību, kurai ir jau izveidojušies savi locekļi, — kājiņas, rociņas, pukst sirds. Vairāk to, kas paliek pāri un vēl pirms brīža bijis bērns mātes miesās, vajadzētu ļaut apskatīt sievietei pašai? Pricējās par katru gadījumu, kad sievieti no šāda soļa izdodas atrunāt.

— Kas jums palīdz tikt galā ar nogurumu un relaksēties?

— Netālu no savas bērniņas mājas Rušonas pagastā manai ģimenei ir sava lauku māja un zeme. Uz šejieni esmu pārvedis vecākus. Esmu iekopis augļu dārzu, kurā ir dažādas ābeļu, plūmju, ķiršu un bumbieru šķirnes. Man ļoti patīk strādāt dārzā, un tur pavadu katru brīvo stundu. Tēvs tur bites. Netāļā Zolvas ezerā mums ir sava laiva, ar kuru reizēm dodos makšķerēt zivis. Tam gan vajadzīgs vairāk laika, nekā varu atļauties. Skolas gados pašmācības ceļā esmu apguvis akordeona spēli. Man patīk reizēm uzspēlēt. Tās lieliski noņem stresu un atslābina. Labprāt sēņoju un ogoju. Relaksācijai lieliski noder arī paša būvētā pirts.

L.Rancāne

INFORMĀCIJA

Preiļu rajona ugunsdzēsēji – labākie krosa skrējēji valstī

Septembrī notikušajās Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta spartakiādes sacensībās vieglatlētikas krosā Preiļu rajona komanda uzrādīja lieliskus rezultātus un mājās atgriezās ar izcīnīto pirmo vietu un uzvarētāju kausu.

Uz krosa sacensībām ugunsdzēsēji pulcējās Balkānu kalnu trasē Balvu rajonā. Preiļu rajona godu aizstāvēja preiļieši Gunārs Matisāns un Ainārs Turčinskis un līvānieši Roberts Mālnieks, Oļegs Stepanovs un Aleksejs Gorbikovs. Dalībnieki vecumā līdz 40 gadiem skrēja 3000 metrus, bet veterāni – 1000 metrus. Individuāli R.Mālnieks sasniegta otro labāko rezultātu, bet G.Matisāns bija trešais.

L.Kirilova

Ugunsdzēsēju mācības bērnudārzā «Pasaciņa» satrauca preiļiešus

● Lai pārbaudītu, vai liesmas nav skārušas bēniņus, ātri tiek uzslietas saliekamās kāpnes. Ugunsdzēsēji var ziņot – viss kārtībā.

● Cietušais piedūmotajā telpā veiksmīgi atrasts un iznesti svaigā gaisā. Par viņa veselību turpmāk rūpēsies mediķi.

Sākums 1. lappusē.

Domei par ugunsgrēku ziņo iedzīvotāji

— Rīkojot taktiskās mācības, plānotā trauksme un rīcība mums ir jāsaprot vienīgi ar izvēlēto objekta vadību, — Preiļu novada domes priekšsēdētājam Jānim Eglītīm, kurš satraucis ieradās «Pasaciņā», skaidroja E.Boreiko. — Jebkuru mācību galvenais uzdevums ir radīt situāciju, kas ir pēc iespējas tuvāka realitātei. Maz jēgas būs no mācībām, ja mēs par tām visām institūcijām izziņosim iepriekš un vadītāji sēdēs krēslā, skatīdamies pulkstenī un gaidīdami brīdi, kad atskanēs telefona zvans.

Preiļu novada dome par notikušo tiešām nebija informēta, tāpēc J.Eglītis bija sanervozējies. — Man pazvanīja Celtnieku ielas mikrorajona iedzīvotāji un satraukti stāstīja, ka uz bērnudārzu atbraukuši ugunsdzēsēji, — teica domes priekšsēdētājs. — Vai tad tiešām mani neviens iepriekš nevarēja brīdināt, ka notiek mācības?

Pēc notikušā nolemts, ka turpmāk par mācību trauksmi, ja tā tiks plānota kādā no pašvaldības

uzņēmumiem, domes vadītājs tomēr tiksot informēts, «Novadniekam» pastāstīja E.Boreiko.

Cietušie tika veiksmīgi izglābti

Mācību plānā bija paredzēts, ka ugunsgrēks izcelies bērnudārza virtuvē. Tas nozīmēja, ka tuvākās telpas bija stipri piedūmotas, no tām vajadzēja evakuēt bērnus. Vējaino laika apstākļu dēļ, lai bērni nesaukūstētos, mācību laikā viņus izvietoja citu grupiņu telpās.

Ugunsdzēsēju uzdevums bija izglābt divus cietušos, kurus tēloja ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki. Viņu kolēģiem, tērptiem speciālos apģērbos ar izolējošajiem elpošanas aparātiem, vajadzēja atrast cietušos, iznest viņus no *degošajām* telpām un nodot mediķu rokās. Tas viņiem arī izdevās, lai gan speciālajā ekipējumā nācās krietni pasvīst.

Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu nodaļas priekšnieks E.Boreiko, analizējot taktisko mācību rezultātus, atzina, ka kopumā tās, lai gan bijušas grūtas, tomēr veiksmīgas. Vienīgi dzīvē, ja nākas dzēst lielākus ugunsgrēkus, darbinieku spēku esot par maz.

— Spricžot pēc vietējo iedzīvotāju atsaucības un daudzajiem telefona zvaniem, kas bērnudārza direktores kabinetā atskanēja pēc

● Pēc tam, kas 154 pirmsskolnieki iepazīs ar ugunsdzēsēju mašīnu un tās aprīkojumu, kā arī piemērija spīdīgās ugunsdzēsēju ķiveres, ne viens vien sapņo kļūt par stipriem un varonīgiem vīriem, kas gatavi doties liesmās un cīnīties ar uguni. Foto: M.Rukosujevs

L.Kirilova

Jauniešu tikšanās Līvānos

26. septembrī Līvānu bērnu un jauniešu centrā viesojās 15 jaunieši no Rēzeknes. Viņu vidū bija Rēzeknes augstskolas studenti, un S/O «IMKA Rēzekne» dalībnieki un vadītāji Aivars Krompāns un Sandra Zeltiņa no Rēzeknes NVO.

Līvānos viesi ar interesi aplūkoja stikla fabrikas muzeja bagātīgo ekspozīciju un SIA «LETGLASS»

ražošanas procesu, ko ar patiesu aizrautību vadīja gide Natālija Stivriške.

Vakara gaitā jaunieši spēlēja iepazīšanās spēles, runāja par jauniešu stilu, kultūru un uzvedību, piedalījās konkursā «Uzmini, nu!». Ģitāristi, breikeri, Hip-hop grupa, jauniešu klubs ar lideriem — Andreju Gaiduku, Dmitriju Bogdanovu, Viānu Rozenšteini, Sandru Gruguli priekšgalā rādī-

ja viesiem savu varēšanu. Biruta Mazure kopā ar klubu «Kopā labāk» meitenēm aicināja uz kopīgu deju visus. Jaunietes no Rēzeknes Inga un Ērika stāstīja par iespējām, kādas jauniešiem paver piedalīšanās dažādos iniciatīvu un starptautiskās apmaiņas konkursos.

Vakara turpinājumā jaunieši atpūtās diskotēkā, par ko paldies jauniešiem Slavikam Stepanovam un Andrejam Grāveram. Jaunieši jau novembrī tiksies atkal, šoreiz Rēzeknē.

V.Poikāne

PAŠVALDĪBĀS

LĪVĀNU NOVADĀ

■ **DZĪVOJAMO FONDU GATAVO ZIEMAI.** Līvānu pašvaldības uzņēmuma «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» namdari patlaban strādā pie dzīvojamā fonda sagatavošanas ziemas sezonai, informē uzņēmuma vadītājs Aleksandrs Jevdokimovs.

Lielāko darbu apjomu veido durvju, lūku, logu, jumta segumu un ārējo šuvju remonts pašvaldības daudzdzīvokļu mājās. Ir saņemti 74 iesniegumi par jumtu remontu, pagājušās nedēļas beigās no tiem bija izpildīti 52. Daudzviet nepieciešama logu stiklošana, šobrīd komunālā saimniecība vēl pilda pasūtījumu tikai par 2002. gadu. Trūkst sausa kokmateriāla, tādēļ iekavējusies arī soliņu atjaunošana pie daudzdzīvokļu mājām. Komunālās saimniecības speciālisti veic dūmvadu tīrīšanu un remon-

tus mājās ar malkas apkuri.

Papildus māju uzturēšanas darbiem šogad komunālās saimniecības speciālisti ir raduši iespēju veikt arī pamatīgākus remontdarbus četrās daudzdzīvokļu mājās Līvānos Krustpils ielā 14, Rīgas ielā 128, Rīgas ielā 64 un Zaļajā ielā 21. Šajās ēkās veikta kārpu telpu, durvju, logu remonts, sakārtota apkārtnē. Darbi tiks turpināti Vecīcību ielā 6, jo šajā mājā iedzīvotāju parāds par iri ir viens no mazākajiem.

Komunālās saimniecības lielākā problēma šobrīd ir novecojusi tehnika. Jāapsver autopacēlāja iegāde, jo tā irēšana ir ļoti dārga, bet nepieciešamība pēc tā — liela. Autopacēlājs vajadzīgs gan māju ārējo šuvju labošanai, gan avārijas stāvoklī esošo koku zāģēšanai un citiem darbiem. Šogad komunālā saimniec-

ba iegādājusies lietotu atkritumu savācējmašīnu, kas ir piemērota arī atkritumu savākšanai no konteineriem. Par šo pirkumu vēl jānorēķinās, līdz gada beigām samaksājot 2000 latus.

■ **BŪS JAUNI IELU NOSAUKUMI UN NORĀDES.** Apvienotā Līvānu novada domes finanšu un tautsaimniecības komiteja izvirzījusi uz domes sēdi lēmumu projektu par ielu nosaukumu un vietražu projekta izstrādi.

Ja dome atbalstīs šo projektu, tad divu mēnešu laikā Latvijas Mākslinieku savienības Dizaina mākslas asociācijas mākslinieki izstrādās ielu nosaukumu un vietražu dizainprojektu, precīzēs norāžu tipu, skaitu, izvietojumu saistībā ar ceļu satiksmes drošības zīmēm, kā arī izgatavošanas un uzstādīšanas izmaksas. Pašvaldībai šim mērķim

jāparedz 973 lati avansa maksājums. Turpmākai projekta realizācijai pašvaldībai būs iespējams piesaistīt Satiksmes ministrijas finansējumu, kas plānots 85% apjomā no kopsummas, savukārt pašvaldības līdzfinansējums nepārsniegs 15%, un šajā summā būs iekļautas arī minētā dizainprojekta izmaksas.

Šis pilsētvides sakārtošanas projekts veicinās ne tikai Līvānu pilsētas vizuālā tēla uzlabošanu, bet arī satiksmes drošību. Satiksmes ministrija ir atbalstījusi vienotas ielu nosaukumu un citu norāžu sistēmas ieviešanu Latvijas pilsētās, kas autovadītājiem dotu iespēju nekļūdi orientēties ielu tīklā, padarot satiksmi drošāku. Vienotā ielu norāžu sistēma jau daļēji ir ieviesta Rīgā un citās Latvijas pilsētās.

G.Kraukle

PREIĻU NOVADA DOMĒ

23. septembrī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde.

Izmaiņas novada budžetā

Izmaiņas izdarītas budžeta sadaļās, kas skar Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas finansējumu, kā arī Preiļu novada sociālā dienesta un kultūras centra finansējumu. Ieņēmumu un izdevumu daļas palielinājums būs 3300 lati.

Izsludina cenu aptauju

Pašvaldības deputāti nolēma izsludināt cenu aptauju būvniecības projekta «Preiļu novada informācijas centrs» izstrādei. Nolemts, ka līdzekļus šim nolūkam paredzēs novada kultūras centra šī gada

budžeta sadaļā no finansējuma bibliotēkas akreditācijai.

Izmaiņas arī speciālajā budžetā

Speciālā budžeta ieņēmumu un izdevumu daļa palielināta par 1600 latiem, tie ir ziedojumi un dāvinājumi kultūrai.

Apstiprina protokolus

Deputāti izskatīja pašvaldības iepirkuma cenu aptaujas procedūras protokolu par gājēju ietves izbūvi Raiņa bulvārī. No trim saņemtajiem piedāvājumiem par finansiāli izdevīgāko koku nogriešanai, celmu izraušānai un apzaļumošanai atzīts SIA «Preiļu saimnieks» priekšlikums. Pārējos darbus, kā zināms, veiks

SIA «Būvteks», ar kuru noslēgts atbilstošs līgums.

Apstiprināts cenu aptaujas procedūras protokols «Kara-vīru brāļu kapu memoriāla remonts un teritorijas labiekārtošana». Par remontdarbu pirmā posma izpildi līgums tiks slēgts ar SIA «Preiļu celtnieks», līguma summa 2796 lati.

Aizkalnes pagasta centra ūdensapgādes sistēmas un notekūdeņu attīrīšanas ietaišu pirmā posma rekonstrukcijas darbus veiks SIA «Preiļu santehniks», līguma summa 12 617 lati.

Par cenu aptauju

Deputāti nolēmuši, ka jāveic cenu aptaujas Preiļu pilsētas ielu braucamās daļas attīrīšanai no sniega un slīdāmības novēršanas darbu iz-

pildītāja izvēlei 2003./2004. gada ziemā. Jāizvēlas arī firma, kas ziemā no sniega atbrīvos ceļu Aizkalnes un Preiļu pagasta centrā.

Apstiprina mācību maksu

Balstoties uz sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas lēmumu, novada domes deputāti apstiprināja mācību maksu Preiļu mūzikas un mākslas skolā, kā arī maksu par instrumentu nomu audzēkņiem un pašvaldībām. Noteikta arī skolas zāles nomas maksa.

Turpinājums nākamajā numurā.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

RUŠONAS PAGASTĀ

■ **ATSAKĀS NO ZEMES LIETOŠANAS TIESĪBĀM.** Rušonas pagasta padomes deputāti sēdē nolēma ieskaitīt valsts rezerves zemes fondā sešus zemes gabalus 36 hektāru platībā. No 24 hektāriem atteicās Preiļu SCO sakarā ar tās likvidāciju.

■ **PIEŠKĪR ZEMI LIETOŠANĀ.** Uz iesniegumu pamata piešķirta zeme no valsts rezerves fonda 14 personām. Kopējais piešķirto platību lielums ir 65 hektāri.

■ **PĀRTRAUC ZEMES NOMAS LĪGUMUS.** Deputāti apstiprinājuši trīs zemes nomas līgumu pārtraukšanu. Savukārt no jauna apstiprināts viens zemes nomas līgums. Apstiprinātas sešas vienošanās starp personām, kas nodod zemes lietošanas tiesības.

■ **GATAVO FELDŠERU VECMĀŠU PUNKTU SERTIFIKĀCIJAI.** Padomes sēdē nolemts piešķirt 200 latus Rušonas feldšeru vecmāšu punkta sertifikācijai. Šī nauda paredzēta nepieciešamo medikamentu un iekārtu iegādei.

■ **NORAIDA PABALSTU PIEŠKIRŠANU.** Pagasta deputāti noraidījuši trīs pieprasījumus piešķirt vienreizējos pabalstus, jo prasītāju aprakstītais stāvoklis neatbilst ārkārtas situācijai. Deputāti uzskata, ka pieprasījumi neatbilst jaunajai sociālo pabalstu piešķiršanas kārtībai, kad vairst netiek maksāti vienreizējie pabalsti, bet tiek nodrošināts garantēts iztikas minimums.

■ **PĀRTRAUC MĀJAS APRŪPES LĪGUMUS.** Sakarā ar sociālā aprūpes centra «Rušona» atvēršanu un nespējnieku uzņemšanu tajā deputāti nolēma lauzt divus noslēgtos aprūpes līgumus. Pirms jaunu aprūpes līgumu slēgšanas tiks vērtēts, vai veco ļaužu aprūpē nav iespējams izmantot centra pakalpojumus.

■ **APMAKSĀS ĒDINĀŠANAS UN TRANSPORTA IZDEVUMUS.** Padomes deputāti pieņēmuši lēmumu 2003./2004. mācību gada pirmajā pusgadā apmaksāt transporta izdevumus Rušonas pagasta skolēniem, kas mācās pašvaldības skolās, vispārizglītojošajās vidusskolās vai mazākumtautību skolās. Šī mācību gada pirmajā pusgadā Rušonas pagasta skolēniem, kas mācās pašvaldības skolās, vispārizglītojošajās skolās vai mazākumtautību skolās, tiks apmaksātas arī skolas pusdienas, piešķirot katru skolēna ēdināšanai divus latus mēnesī.

■ **APSTIPRINĀ PAGASTA BIBLIOTĒKU NOLIKUMUS.** Deputāti padomes sēdē izskatīja Rušonas pagasta un Kastīres bibliotēku nolikumus. Tie tika apstiprināti. Izskatīti un apstiprināti arī lietošanas noteikumi.

VĀRKAVAS NOVADĀ

■ **PIEDZĪS PARĀDUS.** Domes sēdē nolemts piespiedu kārtā piedzīt nekustamā īpašuma nodokļa parādus, kā arī kavējuma un soda naudu. Parādnieku sarakstā ir 29 īpašnieki, kopīgā parāda summa sastāda 3797 latus. Lielākais īpašuma nodokļa parāda apjoms ir 513 lati, ilgākais periods, par kuru nav maksāts nodoklis — trīs gadi.

Bez tam pieņemts lēmums atkārtoti nosūtīt brīdinājumus tiem nodokļu parādniekiem, kuriem nenomaksātā parāda lielums sasniedzis 50 latus. Nemaksātāji tiks brīdināti parādu nokārtot līdz 15. oktobrim. Šajā sarakstā ir 14 parādnieki, bet kopējā summa sastāda 1256 latus.

■ **IZSNIEDZ ATĻAUJU TIRDZNICĪBAI.** Deputāti nolēmuši izsniegt atļauju individuālajam uzņēmumam «Deka» pārvietojamā mazumtirdzniecības preču punkta — autoveikala darbībai Rožkalnu pagasta teritorijā.

■ **PIEŠKĪR ZEMI.** Divām personām no valsts zemes fonda ar izpiršanas tiesībām piešķirta zeme 55 hektāru platībā.

■ **NOTEIC NODOKĻA ATVIEGĻOJUMUS.** Atbilstoši likumdošanai nepamatoti politiski represētai personai noteikts nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojums 50 procentu apmērā. Atvieglojums būs spēkā 2004. gadā.

■ **BŪS ZEMNIEKU SAIMNIECĪBA «MEITENES».** Novada domes deputāti izsnieguši atļauju zemnieku saimniecības veidošanai. Tai piešķirts nosaukums «Meitenes».

■ **PIEŠKĪR SOCIĀLOS PABALSTUS.** Domes deputāti izskatījuši sociālās darbinieces Ženijas Cīršas iesniegto sarakstu par sociālā pabalsta piešķiršanu septembrī. Piešķirti pabalsti 214,40 latu apmērā. No šīs summas 126 lati atvēlēti daudzdzīvokļu ģimenēm (trīs un vairāk bērni) mācību piederumu iegādei. 83,40 lati paredzēti trūcīgo personu pabalstiem, 5 lati — mājas aprūpes pabalstam.

Nepilsoņi vēlas kļūt par pilsoņiem

Preiļu novada nepilsoņi, aptuveni 20 iedzīvotāji, ieradās uz Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes nodaļas rīkoto informatīvo tikšanos. Tās laikā bija iespēja noklausīties Naturalizācijas pārvaldes speciālistu sniegto jaunāko informāciju par naturalizācijas procesu, kā arī saņemt atbildes uz nepilsoņu interesējošiem jautājumiem.

Viena no izmaiņām, kas skārusi naturalizācijas gaitu, ir valsts nodevas samazināšana atsevišķām nepilsoņu

kategorijām, kā, piemēram, studentiem, invalīdiem, 65 gadus sasniegušiem iedzīvotājiem.

Valsts ierēdņi sniedza plašu skaidrojumu par visu naturalizācijas gaitu, sākot no dokumentu iesniegšanas līdz valsts valodas prasmes pārbaudījumam un zināšanām Latvijas vēstures jautājumos. Naturalizācijai nepieciešamie dokumenti ir pasas kopija, izziņa par pastāvīgu dzīvesvietu Latvijā, izziņa par legālu iztikas avotu, kvīts par valsts nodevas samaksu 20 latu apmērā, trīs fotogrāfijas. Ar vecākiem reizē var natu-

ralizēties bērns līdz 15 gadu vecumam.

Tikšanās laikā nepilsoņiem bija iespējams iepazīties ar mācību līdzekļiem, kādi nepieciešami, lai sagatavotos zināšanu pārbaudei. Klātesošie uzzināja par eksāmena mutvārdu un rakstisko daļu, par tēmām, kuras galvenokārt eksāmenu jautājumos ir aptvertas.

Sarunas laikā noskaidrojās, ka galvenais šķērslis ceļā uz pilsonību vairākiem novada iedzīvotājiem ir nepietiekamās latviešu valodas zināšanas. Šajā sakarībā viņiem tika piedāvāta iespēja mācīties

bezmaksas kursus. Pieteicās 15 Preiļu iedzīvotāji. Kursi paredzēti 60 stundu apmērā, tajos varēs mācīties tie iedzīvotāji, kuri būs iesnieguši pilsonības iegūšanai nepieciešamos dokumentus.

Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes nodaļas pārstāvji informatīvo tikšanos rīkoja arī Aizkalnē un Ličos.

Pēc iedzīvotāju reģistra datiem 2003. gada 1. jūlijā Preiļu rajonā dzīvoja 37 721 pilsoņi un 2573 nepilsoņi, no viņiem Preiļu novadā — 611.

L.Rancāne

Par zaudējumiem stāsta Itālijā

Zemkopības ministrs Mārtiņš Roze no 20. līdz 23. septembrim piedalījās neformālā Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu un kandidātvalstu lauksaimniecības ministru sanāksmē Sicīlijā. Tajā analizēti neseno notikušā Pasaules Tirdzniecības Organizācijas sarunu raunda rezultāti.

M. Roze sanāksmē informēja par Latvijas lauksaimnieku smago situāciju un iespējamo palīdzību viņiem nodarīto zaudējumu likvidēšanā. Bijis sagatavots videomateriāls, kurš uzskatāmi parāda, kādi mūsu lauki izskatījās septembra sākumā, lielo lietavu laikā. Zemkopības ministrija kā vienu no palīdzības formām uzskata arī ES finanšu piesaisti.

«Eiropas Savienības valstīs ir prakse, ka dabas stihiju gadījumos, ja lauksaimniekiem zaudējumu apjoms pārsniedz 0,5 procentus no iekšzemes kopprodukta, tiek sniegta palīdzība cietušajai valstij no ES fondiem,» saka M. Roze, «un šajā gadījumā Latvijā ir tāda situācija, lai ES sniegtu atbalstu mūsu lauksaimniekiem.»

Ministri atzinīgi un ar aplausiem novērtējuši Latvijas Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas dalību vietējo produktu popularizēšanā, kļūstot par Latvijas Lauksaimniecības tirgus veicināšanas programmas patroni. Prezidente piekritusi par to kļūt, jo uzskata, ka Latvijas lauksaimniekiem ir labas izredzes savas preces realizēt gan Latvijā, gan ES, kur aizvien aktīvāk būs jāpierāda Latvijas preču konkurētspēja starptautiskajos tirgos.

Ministri atzinīgi novērtējuši arī Mārketinga padomes izstrādāto vienoto zīmi Latvijas lauksaimniecības un pārtikas preces popularizēšanai eksporta tirgos «Growing Green in Latvia» («Zaļš izaudzis Latvijā»), kā arī Latvijā ražoto Jāņu jeb ķimeņu sieru.

Par akūtām zarnu infekcijām

Augustā Preiļu rajonā strauji pieauga un arī septembrī turpinājās saslimstība ar dizentēriju. Visvairāk tā bija konstatēta Līvānu novadā, kur dizentērija apstiprinājās 12 gadījumos. Veicot bakterioloģiskās analīzes pārtikas produktiem, ūdenim, konstatēts, ka paraugi atbilda kvalitātes normām. Tikai dažās lauku mājās bija piesārņots ūdens, kas tomēr nav saslimstības cēlonis. Pēc pārrunām ar slimniekiem un to radniekiem secinājām, ka:

- ✓ daudzos gadījumos tiek lietoti nemazgāti augļi un dārzeņi;
 - ✓ mājās netiek ievēroti pārtikas produktu uzglabāšanas noteikumi un termiņi;
 - ✓ netiek ievērota personīgā higiēna un elementārās prasības – roku mazgāšana pēc tualetes lietošanas un braukšanas sabiedriskajā transportā.
- Gribu atgādināt, ka akūtas zarnu infekcijas slimības pieder pie tā sauktajām *netīro roku* slimībām, kas norāda, ka galvenais, lai no tām izvairītos, ir roku tīrība.
- Aicinot rajona iedzīvotājus rūpēties par savu veselību, vēlos atgādināt, ka:
- ✓ dārzeņi un augļi pirms lietošanas ir jānomazgā tekošā ūdenī (arī savā dārzā augušie);
 - ✓ ja pārkat sagrieztu arbūzu, vaļējās virsmas slānis ir nedaudz jānogriež;
 - ✓ svaigus gaļas un vistu produktus pirms termiskās apstrādes jānoskalo tekošā ūdenī;
 - ✓ produkti jāuzglabā atbilstoši norādēm uz iepakojumiem. Tas sevišķi jāievēro tiem produktiem, kas nepakļaujas termiskajai apstrādei (biezpiens, krējums, jogurts, biezpiena sierīņi, siers);
 - ✓ obligāti pārbaudiet, vai pārdevējam ir atļauja tirgot pārtikas produktus tirgū, kā arī preces kvalitātes sertifikātus;
 - ✓ nepērciet pārtikas produktus, kuru izcelsme un tirgotājs nav zināmi.

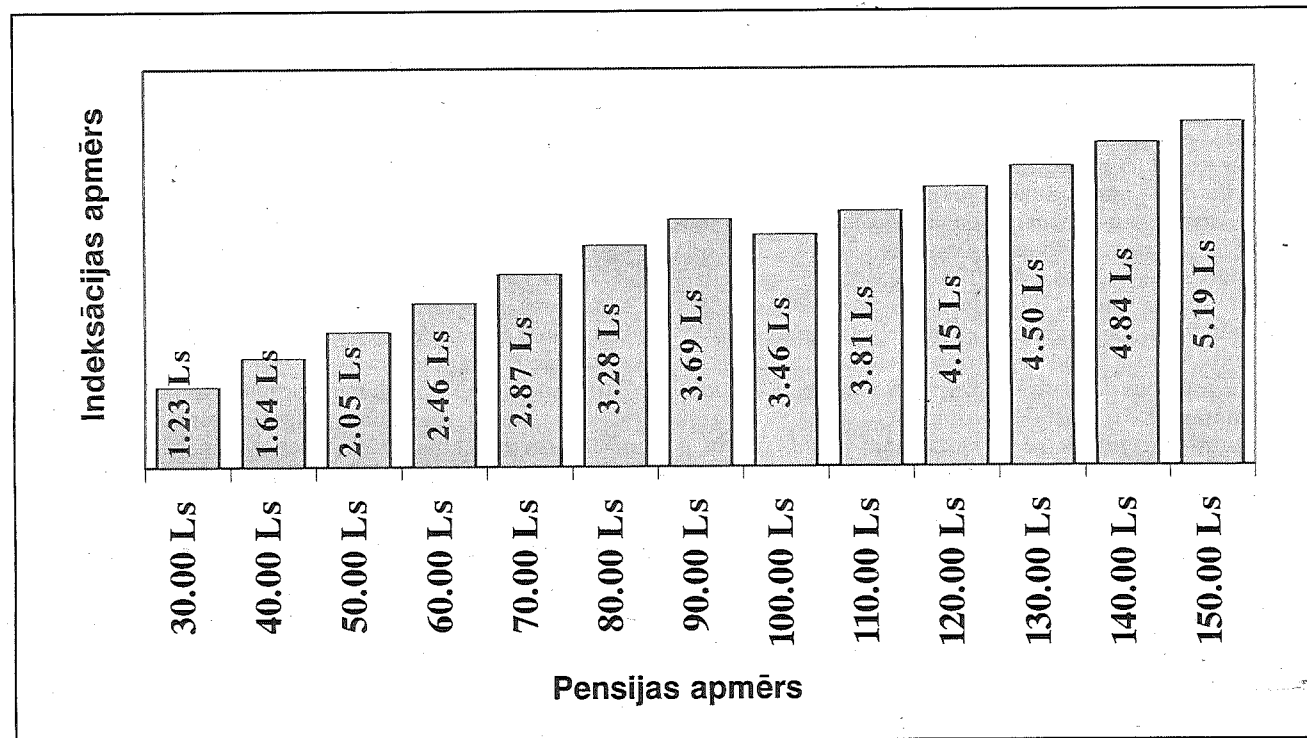
Taču saslimt var arī nonākot kontaktā ar šīs infekcijas nēsātājiem. Kā tas notiek? Akūtas zarnu infekcijas (AZI) var noritēt gan ar simptomiem – paaugstinātu temperatūru, drebuļiem, vēdergrauzēm un caureju ar vai bez asiņu piejaukuma. Taču šo simptomu var arī nebūt, bet tikai īslaicīgs sagurums un diskomforts (bezsimptomu forma). Ja cilvēks negriežas pie ārsta, bet pats uzsāk lietot medikamentus, tad AZI izraisītāji pilnībā netiek likvidēti. Slimnieka pašsajūta gan uzlabojas, taču slimības izraisītāji joprojām turpina izdalīties ārējā vidē un ir spējīgi citiem cilvēkiem izraisīt saslimšanu.

Šī imesla dēļ ir svarīgi griezties pie sava ģimenes ārsta un uzsākt pareizu diagnosticēšanu un ārstēšanu.

D. Pliča,
Preiļu SVA epidemioloģe

INFORMĀCIJA

Zināmi pensiju indeksi

Pensiju indeksācijai, kas notiks šodien, 1. oktobrī, noteikti divi atšķirīgi koeficienti atkarībā no pensijas lieluma.

Pensijām līdz 90 latiem tas noteikts 1,041, bet pensijām no 90,01 līdz 150 latiem koeficients būs 1,0346. Lai iegūtu jaunās pensijas apmēru, esošā jāpareizina ar koeficientu. Piemēram, ja pensija bijusi 50 latu, no oktobra tā būs 52,05 latu.

Sācijas veļu laiks

Miķeļus Latvijā svinēja 29. septembrī. Tad arī sākās veļu laiks, kad ziemas vērti ir vaļā un no šīs dienas jau gaida, kad sāksies auksts laiks.

Senajā laika skaitīšanas sistēmā Miķeļi iezīmē Rudens saulgriezi, kad dilstošā Saule nonākusi pusloka viduspunktā, diena un nakts ir vienāda garuma. Ziemeļu puslodē pēc Miķeļiem Saule mazāk apspīd Zemi, dienas kļūst vēl īsākas, naktis garākas. Latviešu teiksmā par Sauli tas attēlots kā Saules meitas noslikšana avotā: gaisma iet mazumā, jo bēdās par savu meitu Saule staigā noraudājusies. Iesākas tukšākais laiks līdz Ziemas saulgriežiem, kad diena atkal pieņemsies spēkā.

Miķeļi ir apjumības jeb aplāvības – pēdējā pļaujas diena, kad ar maģisku rituālu palīdzību cenšas nodrošināt veiksmi nākamajā gadā un iegūt Jumja, druvu dievības, labvēlību, notiek zīlēšana. Par jumi sauc arī divus kopā saaugušus augļus, riekstus, ziedus, divas vārpas uz viena salma, kas simboliski iemieso Jumi. Šāda reāli pastāvoša parādība tautas uzskatos izveidoja priekšstatu kā par auglības, labklājības simbolu.

Miķeļi pazīstami arī kā baznīcas svētku diena, par godu cerceģelim Mihaēlam, no kura ir cēlies vārds Miķelis un kas nozīmē «Dievam līdzīgs». Latvijā kristīgā tradi-

● Attēlos Miķeļdienas izstāde bērnu dārzā «Pasaciņa».

cija cieši savijusies ar pagānisko, un nereti tieši Miķeļi ir Pļaujas svētku un Pateicības dievkalpojumu laiks. Dievnāmā sanestās rudens veltes turpina ziedošanas simboliskās tradīcijas, pateicoties un izlūdzoties auglību arī turpmākai saimniekošanai.

Miķeļi iekrīt visbagātākajā laikā, tādēļ galds šajā dienā ir ēdienu pārpilns. Uz galda noteikti vajadzēja būt gaļai, tāpēc kāvā āzi, aunu vai visbiežāk sivēnu, kas tika barots īpaši šai dienai un saukts par Miķelīti.

Pēc Latvijas preses materiāliem

LAUKSAIMNIEKIEM

Zemnieki gatavojas pasākumam
«Rudenāji Latgalē»

Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs sadarbībā ar Preiļu novada kultūras centru 16. oktobrī rīkos pasākumu «Rudenāji Latgalē».

Zemniekiem būs iespēja piedalīties dažādās interešu grupās, paredzētas tikšanās ar Zemkopības ministrijas speciālistiem un lauksaimniecības sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem. Ieplānota arī sarīzotās lauksaimniecības produkcijas izstāde un degustācija, pašdarbnieku koncerts un teatralizēts uzvedums.

Skābbarība no āboliņa atāla

● Dekšāru pagasta zemnieku saimniecībā «Lazdu mājas» pirmā gada āboliņa un stiebrzāļu atāls, kad to plāva skābbarībai, bija sasniedzis 15 – 20 centimetru garumu. Speciālisti uzskata, ka pārāudzēt to nedrīkst.

Rēzeknes rajona Dekšāru pagasta zemnieku saimniecībā «Lazdu mājas» pie Ritas un Antona Ikauniekiem notikušajā demonstrējumā seminārā par konservantu pielietošanu pirmā gada āboliņa atāla plāvumā piedalījās Preiļu rajona lauksaimniecības konsultāciju biroja speciālisti un zemnieki.

Rezultātus vērtēs pēc pāris mēnešiem

Kā «Novadniekam» pastāstīja lauksaimniecības konsultāciju biroja augkopības speciāliste Inese Magdalenoka, demonstrējumam tika piedāvāti trīs skābbarības gatavošanas varianti: bez konservantiem, daļēji izmantojot konservantus (1-2 litri uz tonnu), izmantojot pilnu konservanta devu (aptuveni 6 litri).

Lai uzzinātu, kāds skābbarības gatavošanas veids ir visizdevīgākais un kvalitatīvākais, pēc pāris mēnešiem tiks ņemtas analīzes.

Tad jau būs redzams, kā skābbarība ieskābusi, kāda ir tās barojošā vērtība.

Sāk izmantot zviedru konservantu

Līdz šim Latvijas zemnieki skābbarības ražošanā pārsvarā izmantoja Somijā ražotos konservantus. Firms «Parm Flant Latvija» šogad sāka piedāvāt konservantu «Promyr», kas ražots Zviedrijā.

«Promyr» ir šķidra skābbarības piedeva, kurā ir skudrskābe, propionskābe un amonjaks. Amonjaka pievienošana atstāj neitrālizējošu ietekmi uz smaku, kā arī uz koncentrētās skudrskābes un propionskābes kodīgajām īpašībām. Apstrādei ir piemērotas visas izplatītākās skābbarības kultūras (āboliņš, zāle, graudzāles un kukurūza). Ar «Promyr» var apstrādāt gan tikko nopļautu zaļo masu ar zemu sausas saturu, gan arī stipri izkaldušu masu. Šis līdzeklis izmantojams visiem skābbarības

● Svaigais plāvums satīts ruļļos. Ja tiek izmantots konservants, nav īpašas vajadzības to apžāvēt, par to pārliecinājās arī demonstrējumu semināra dalībnieki.

uzglabāšanas veidiem – skābbarības bedrēs, ruļļos un ruļļu ķīpās.

Konservants rada labvēlīgus apstākļus

I. Magdalenoka uzsver, ka konservantam viena no vislabākajām īpašībām ir spējas momentāni, brīdī, kad notiek kontakts ar zaļo masu, samazināt skābumu. Vienlaicīgi tiek apstādināta gan šūnu elpošana, gan arī siltuma izdalīšanās. Rezultātā tiek aizkavēta vai pat pilnīgi apturēta tādu nevēlamu organismu kā sēnīšu un baktēriju augšana. Izmantojot konservantu, skābbarībā samazinās arī amonija slāpekļa saturs, kā arī sviestskābes baktēriju daudzums. Sviestskābes baktērijas ir zemes baktērijas, kas ar augiem var nonākt skābbarībā. Augot tās sažo sviestskābi, kas pasliktina barības higiēnisko kvalitāti, radot risku, ka pienam būs garšas defekti.

Skābšanas procesa laikā daļa

barības vielu dabīgā veidā pārveidojas par oglekļa dioksīdu un ūdeni, vienlaicīgi proteīni var pārveidoties par amonija slāpekli. Ja šāda veida zudumus samazina līdz minimumam, vienlaicīgi samazinās arī sausas zudumi, bet tiek saglabātas augstas enerģētiskās un proteīnu vērtības.

Liela nozīme ir skābbarības garšai un smaržai. Augsts enerģētiskais un cukura līmenis, apvienots ar zemu skābes un amonija slāpekļa saturu, rada priekšnoteikumus augstam patēriņam. Jo vairāk mājlopi uzņem skābbarību, jo lielāki ir dzīvsvara pieaugumi un piena izslaukumi.

To, kā skābbarība būs izdevusies visos trijos izmēģinājuma variantos «Lazdu mājās», varēs zināt pēc tam, kad pēc pāris mēnešiem tiks ņemtas analīzes. Pašlaik Ikaunieku fermā ir 30 slaucamas govīs un 15 ataudzējamās teles, kuras šoziem pārsvarā tiks ēdinātas tieši ar skābbarību.

● Konservanta «Promyr» pielietošanas iespējas apspriež Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja augkopības speciāliste Inese Magdalenoka, «Parm Flant Latvija» pārstāve Vīta Ziemeles un konsultāciju biroja vadītāja Silvija Dreijere.

Garšīgais, veselīgais un neiznīdējamais topinambūrs

Pēdējā laikā pilsētnieku mazdārziņos un pie laucinieku mājām arvien biežāk var pamanīt aptuveni divus metrus augstu, raženu un krāšņiem dzelteniem ziediem ziedošu augu – topinambūru. Speciālisti pierāda, ka tas ir veselīgs, garšīgs, vitamīniem bagāts, tomēr tam piemīt arī kāds niķis – reiz dārzā iestādītu, topinambūru, līdzīgi kā mārrutku, gandrīz neiespējami iznīdēt.

Topinambūrus var novākt, kad augu virszemes daļa jau nosalušas. Pēc tam ieteicams vēl pāris nedēļas nogaidīt, lai ceri nobriestu. Topinambūrus ziemā uzglabā līdzīgi kā kartupeļus. Jāņem vērā, ka pēc jaungada topinambūriem ir tieksme asnot.

Ja ir vēlšanās, topinambūrus var mēģināt nogaršot arī agrāk –

vajag tikai parakt vaļā cerus. Topinambūri nav obligāti jānovāc jau rudenī – stādījumus var nosegt ar biezu kūdras kārtu un pēc tam laika gaitā atrakt un paņemt, cik nepieciešams. Tā kā topinambūrus labprāt ēd mājdzīvnieki – truši, vistas, cūkas –, tos var izmantot barībai gandrīz visu gadu, rudenī ražu no lauka nenovācot, bet da-

rot to pakāpeniski līdz pat pavasarim.

Topinambūrus uzturā var lietot gan svaidus – sarīvētus kā piedevu dažādiem salātiem, gan arī ceptus var vārītus. Termiski apstrādāta topinambūra garša ir viegli saldēna – kā apsalušiem kartupeļiem. Topinambūri ir ieteicami cukura diabēta slimniekiem (pēc konsultācijas ar ārstu).

Topinambūri ir ļoti audzēji – tiem ir tieksme pārņemt teritoriju. Tāpēc, šos augus stādot, jāizvēlas vieta, kur tie varēs augt ilgu laiku. Topinambūri jāvēc ļoti rūpīgi. Ja zemē paliek kaut maza daļiņa no auga, tas noteikti izeaugs un raženi savairosies jaunajā vietā. Šī iemesla dēļ cerus nav ieteicams bez īpašas vajadzības pārvietot. Neuzmanīgi apstrādājot, piemēram, pārcējot platību, kur aug topinambūri, tos var ievazāt pa visu zemi.

Pēc preses materiāliem

Kā aizbaidīt zemesvēzi

Pēdējos gados mazdārziņos arvien biežāk parādās tāds kaitēklis kā zemesvēzis, kas dažreiz visai ievērojami bojā stādījumus. Kā pret zemesvēzi cīnīties?

Speciālisti zemesvēžu aizbaidīšanai un augsnes attīrīšanai gadu pirms kultūraugu vai puķu stādīšanas izraudzītājā vietā iesaka audzēt samtenes vai ārstniecības vērmēles. Pavasarī, koku sulošanas laikā, iesaka iedzīt zemē vairākus mizotus baltalkšņa mietus (kaitēkļiem nepatīk specifiskā rūgtā smarža) vai arī zemesvēžu ejās un ligzdās izlikt lapotus melnā vai sarkanā plūškoka zarus.

Kaitēkļu stipri invadētās vietās labus rezultātus dos vienīgi ķīmiskie preparāti, piemēram, 0,1% fastaks (1 ml un 1 l ūdens) vai 0,05% aktara. Sagatavoto darba šķidrumu ielej lejkanā un laista. Pēc tam atkārtoti jālaista arī ar tīru ūdeni, lai preparāts dziļāk ieskalotos augsnē (zemesvēži mēdz ierakties līdz 70 cm dziļi augsnē), pēc tam ejas jānomīda.

Slieku audzētājiem veicas

Izrādījies, ka perspektīvs bizness ir «rūpnieciska» slieku ražošana, aģentūrai LETA pastāstījusi SIA «Daga» īpašnice Malvīne Ivane no Ventspils rajona.

Viņa šo nodarbi Vārves pagastā sākusi šī gada sākumā un guvusi lielu atsaucību. Galvenokārt pieprasījums pēc sliekām esot no dažādiem ražotājiem un atkritumu apsaimniekotājiem. Uzņēmēja drīz plāno ieviest jaunu «rūpnieciskās» sliekas hibrīdu un cer, ka nākamgad spēs sarāžot 40 tonnas slieku.

Sliekas var izmantot proteīna ražošanā, imūnvielām medicīnā, pārtikas piedevu ražošanai, makšķernieku vajadzībām un citur.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

INFORMĀCIJA

Uzticības tālrunim 8009000 pirmā gada jubileja

Pernā gada 1. oktobrī ar Šveices sabiedriskās organizācijas projekta atbalstu Latvijā uzsāka darbu bērnu un jauniešu uzticības tālrunis. Uz numuru 8009000 gada laikā piezvanījuši 65 000 bērnu un jauniešu. Kā liecina statistika, kuru «Novadniekam» sniedza Līvānu konsultantu koordinatore Dzintra Anspoka, vairākumam bērnu problēmas rada attiecības ar vienaudžiem un arī nesaskaņas ģimenē. 18 procenti no zvanītājiem atklājuši, ka viņi cietuši no vienaudžu vardarbības, bet 11 procenti izjutuši vardarbību ģimenē.

Pēc palīdzības lielākoties griežas meitenes. Savukārt, apkopojot ziņas par zvanītāju vecumu, noskaidrojies, ka visbiežāk tie ir bērni vecumā no 12 līdz 15 gadiem.

Uzticības tālruņa konsultpunkti Latvijā darbojas piecās vietās: Rīgā, Valmierā, Dobelē, Ventspilī, Līvānu fondā «Baltā māja». Pa bezmaksas tālruni 8009000 var zvanīt laikā no pulksten 9. līdz 22.00. Līvānu konsultpunktā darbojas 16 brīvprātīgi darbinieki, kas izgājuši speciālu apmācības kursu «Krizes intervence». Uzticības tālruņa darbinieku sagatavošana notiek regulāri, un arī patlaban var pieteikties mācībām.

Ik dienas uz uzticības tālruni piezvana apmēram 200 bērni. Līvānu konsultpunktā, kur zvani pienāk pēc pulksten 17.00, katru dienu nākas uz klausīt un sniegt palīdzību vidēji 30 bērniem.

Bezmaksas uzticības tālrunis 8009000 bērniem un jauniešiem vecumā līdz 18 gadiem turpinās darboties arī nākamgad.

L.Rancāne

Pāvests vairs nebrauks uz ārzemēm

Sirgstošais pāvests Jānis Pāvils II vairs nedosies ārzemju braucienos, vēsta laikraksts «La Repubblica», atsaucoties uz paša pāvesta izteikumiem saviem tuvākajiem palīgiem. 83 gadus vecais pāvests esot izteicies palīgiem, ka vizīte Slovērijā, kas notika pirms divām nedēļām, bijusi pēdējā. Vatikāns šīs ziņas vēl nav komentējis. Jānis Pāvils II jau ir saņēmis vairākus ielūgumus nākamā gada braucieniem, ieskaitot Šveici un Austriju. Arī pērn, atsaucoties uz informāciju avotiem, prese ziņoja, ka pāvests vairs neceļošot uz ārzemēm. Tomēr šogad Jānis Pāvils II apmeklēja četras valstis.

Izaicinājums zēniem — «Superpuika 2004»

Šajā mācību gadā jau trīspadsmito reizi Tehniskās jaunrades nams «ANNAS 2» rīko konkursu «Superpuika». Konkurss kļuvis leģendārs un ieguvis popularitāti zēnu vidū, jo kuram gan negribas kļūt populāram? Par «Superpuika 2004» konkursantiem šoreiz var kļūt 1990./91. gadā dzimušie zēni.

Arī šogad, jaunu varoņu

meklējumos, puīšus gaida kārtējais izaicinājums. Kā informēja konkursa koordinators Romans Grabovskis, pirmā atlases kārtā notiks 17. oktobrī Tehniskās jaunrades namā «ANNAS 2», kurā tiks pārbaudītas puīšu spējas visdažādākajās jomās: tehniskajās, radošajās, kā arī fiziskā izturība un intelekts. Pēc šīs atlases kārtas 35 – 40 dalībnieki turpinās cīņu par iekļaušanu desmitniekā. Šie puikas sacentīsies finālā, kur notiks

izšķirošā cīņa par titulu «Superpuika», un, protams, arī būs iespējams saņemt vērtīgas balvas. Fināls notiks nākamgad martā.

Šī gada uzvarētājs, «Superpuika 2003» Kristaps Ludzītis, patiešām ir atdarināšanas vērts. Tie, kuri šogad viņu iepazīna, esot kopā desmit dienas ceļojumā pa Itāliju (ceļojums bija konkursa balva), vienbalsīgi apgalvo, ka zēns ir izpalīdzīgs, kārtīgs, pacietīgs, izturīgs, sportisks,

ziņkārīgs, godīgs, vārdu sakot, foršs puika, kurš prot arī sastrādāt kādu nedarbu, jokat un izjokot, daudzīties, padulloties, izstāstīt anekdoti.

Pieteikšanās turpināsies līdz 10. oktobrim Tehniskās jaunrades centrā «ANNAS 2» personīgi vai pa telefonu 7374093.

Arī klašu kolektīviem ieteicams meklēt savā vidū jaunos varoņus, iedrošināt un uzmuntrināt viņus.

Dzejas dienā dzeju sacer visi

Galēnu pamatskolā notika dzejas diena, kurai par godu dzejnieku lomā iejutās visi skolēni no 1. līdz 9. klasei. Viesos bija ielūgti īsti spalvas meistari, kuru vārdi lasāmi pat skolas mācību grāmatās: Arnolds Auziņš, Valdis Rūja, Antons Kūkojs. Literātu komandu papildināja aktrise Velta Vecumniece, kas profesionāli skandēja dzeju, Teātra muzeja direktora vietniece Margita Mantiniece un citi mākslas pasaules pārstāvi.

Ciemiņi lasīja dzejoļus, stāstīja par savu daiļradi. Arnolds Auziņš, lai nenokavētu šo sarīkojumu Galēnos, bija pacienties dienu agrāk atgriezies no ceļojuma uz Horvātiju, un stāstīja bērniem par redzēto. Viņš uzdāvināja arī līdzatvestos akmeņus, gliemežvākus, augļus, ziedus, čiekurus un citas flo-

ras veltes, kas noderēs ģeogrāfijas un botānikas stundās kā uzskates materiāls.

Pirms dzejas dienas skolēni ļoti rūpīgi gatavojās, un rezultāts patiešām bija iespaidīgs. Lai pašsacerēto dzejoļu lasīšana nekļūtu par vienkāršu uzstāšanos, katrai klasei vajadzēja padomāt par piemērotu dzejas tēlu un kopīgu uzvedumu. 9. klase izvēlējās tēmu par mīlestību un sevi pieteica ar krāsainu no kļavu lapām veidotu sirdi, kuras viducī dega svece. Uz ikvienas lapas bija kāda skolēna dzejolis par mīlestību. 4. klases skolēni dzejoļus mēģināja noķert ar zvejas tīklu. Otrklasiņi pārsteidza ar debesu bļodu, zem kuras mazi putniņi dzejoliņus turēja knābiņos. Pašu mazāko – pirmklasiņu — pantiņi atbrauca krāsainos vilciena vagoniņos. Trešklasiņiem dzejas noskaņojumu atnesa vējš kopā ar lietu un negaisu, bērni tos ķēra, tērpušies lietustmēteljos un gumijas zāba-

kos. Dzejas koku ar brīnumaugļiem bija uzaudzējusi 6. klase. Pieskaries pie kāda no augļiem, un saujā iekrīt jau gatavs dzejolis. Bet septītklasiņiem patika būt stilīgiem, un arī dzejoļus sacerēja par stilu un modi. Savukārt 8. klase apspēlēja krāsu motīvu. Viņi lasīja dzejoļus par krāsām, bet noformējumam izvēlējās krāsu spainiņus, zelta saulītes un sudraba mēnessiņus.

Skolas ciemiņi, īstie dzejdari, priecājās līdz bērnu skatījumam uz dzejas pasauli, viņu izpratnei par literatūru. Ar sajūsmu tika uzņemti 5. klases darinātie ciemiņu portreti – ķirbjos, kabačos un gurķos un dzejnieku vārdā sacerētie panti. Gan tos, gan savus neparastos portretus dzejnieki saņēma kā dāvanu. Bet tas vēl nebija viss.

Ar ko lauku bērni lai pateicas Rīgas ciemiņiem par tālo ceļu gabalu un palīdzēšanu ieskatīties mūsdienu dzejas pasaulē? Protams, ar sava

vasaras darba rezultātiem. Un tā, Ģeneite un Veņe (9. klases zēni) dzejnieki dāvināja dāru veltes – burkānu, biešu grozus, ķirbjus un kāpostus, kartupeļus, sīpolus. Šīs svaigās, ar mīlestību pasniegtās dāvanas atpakaļceļā uz Rīgu palīdzēja aizgādāt skolas absolventus Vitālijs Eiduks, kurš sabiedriskā kārtā uzņēmies kontaktu veidošanu starp literātiem un skolu, un ne reizi vien uz Galēniem aicinājis ciemiņus.

Dzejas dienu sarīkojumu kuplināja folkloras kopas «Bolta višņa» no Dricāniem, «Kolnasāta» no Sakstagalā, «Vydsmuīža» no Galēniem.

Galēnu pamatskolas skolēni šajā mācību gadā jau piedalījušies divās ekskursijās uz Rīgu un pa Latgali, apmeklējusi izrādi «Iksīte» Dailes teātrī, bet tagad gatavojas stāstnieku konkursam, kas paredzēts Skolotāju dienā.

L.Rancāne

Vai kāds pamanīja?

22. septembris — Baltu vienības diena

Vai mūsu politiķi izmanto visas, pat pašu radītas, iespējas, lai stiprinātu attiecības starp baltiem? Vai Baltu vienības diena ir ieviesta tikai kā formalitāte?

Vai kāds vispār ir pamanījis šo «ķeksīti» kalendārā? Varbūt, jo septembrī tādas ir tikai divas: šī un vēl Zinību diena 1. septembrī. Bet vai kāds ir arī pamanījis Baltu vienības dienas svinēšanu, pieminēšanu, atceri u.tml.? Vai vispār kaut kas 22. septembrī liecināja, ka mums ir tāda svinama diena?

Mūsdienās vairs palikušas divas baltu tautas — latvieši un lietuvieši, kuriem ir arī savas valstis. 2001. gadā Latvijas Saeima izlēma, ka vajadzētu vēstures likteņgriežos izdzīvojušajiem baltiem

kopīgu svētku dienu. Ideja laba un atbalstāma. Tas būtu labs «instrumentu» kaimiņvalstu attiecību stiprināšanai. Par kopīgi svinamo dienu kļuva 22. septembris, par godu Saules kaujai 1236. gadā. Saskaņā ar hroniku ziņām, kauja notikusi tieši šajā datumā, tolaik Svētā Maurīcija dienā. Lietuvieši jau agrāk svinēja Saules kaujas gadadienu. Latvijā to nosauca par Baltu vienības dienu.

Saules kauja slavena ar to, ka lietuvieši sakāva skaitliski ievērojamu Livonijas krustnešu karaspēku, kas bija iebrucis Lietuvā. Kaujā krita liels skaits krustnešu un to sabiedroto. Tostarp arī Zobenbrāļu ordeņa mestrs Folkvins un 48 ordeņa brāļi — bruņinieki. Pēdējie bija krustnešu karaspēka kodols. Kopumā kritušo krust-

nešu skaitu varētu lēst simtos, varbūt pat tūkstošos... Pēc Saules kaujas krustnešiem bija nepieciešams ilgāks laiks, lai «attaptos».

Kāds Saules kaujai sakars ar baltu vienību? Krustnešu sakāvē bija vainojami gan lietuvieši, gan arī zemgaļi (kas vēlā kļuva par daļu no latviešu tautas pamata). Diemžēl no senos notikumus atainojošās Atskaņu hronikas rindām nevar izprast detaļas. Joprojām ir strīdīgs jautājums par to, vai zemgaļi cīnījies kopā ar lietuviešiem vienota karaspēka rindās vai «apdraudējuši» jau bēgošo krustnešu karaspēku. Jebkurā gadījumā saskaņoti vai spontāni lietuvieši un zemgaļi cīnījās un, jāpiebilst, visai veiksmīgi, ar iebrucējiem krustnešiem. Starp citu, krustnešu pusē karoja arī salīdzinoši neliela krievu vienība. Tā ka ideoloģiski Saules kauja ir visai derīga piemiņas dienas izvēlei.

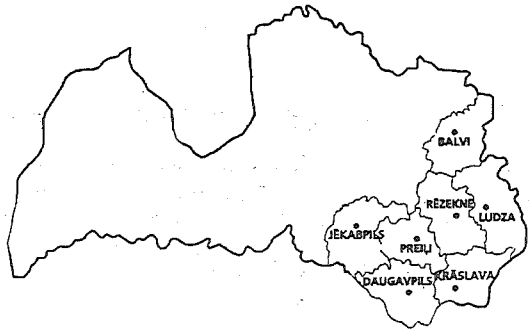
Jāpiemin arī daži aizmirsti «sīkumi». Krustnešu karaspēkā ietilpa arī... igauņi, leti (letgaļi) un līvi (lībieši). Pirmo karošana «ne-baltu pusē» ideoloģiski nav svarīga, jo tāpat igauņi ir somugri un šī ir baltu, nevis Baltijas vienības diena. Tāpat kā līvi, lai arī tie ieplūda latviešos un veidoja to «komponentu», pieskaitāmi somugriem. Bet letgaļi, grozi, kā gribi, bija baltu tauta. Ideoloģiskos «negludumus» var «izlīdzināt» ar faktu, ka krustnešiem pakļautajām tautām (tajā skaitā letgaļiem) bija pienākums piedalīties krustnešu militārajās kampaņās. Nav zināms, cik labprātīgi vai nelabprātīgi letgaļi devās šajā

karagājienā, tāpēc kopīgas idejas vārdā paskatīsimies uz to caur pirkstiem. Jo gandrīz neeksistē mūsu vēsturē kauju, kur nebūtu balti vai latvieši abās karojošajās pusēs. Ir labi, ka lietuviešiem un latviešiem ir kāds kopīgs vēsturiski ievērojams notikums, kas kopā pieminams.

Tiktāl par Saules kauju 13. gadsimtā. Bet kā ir ar baltu vienību šodien, 21. gadsimtā? Vai tā ir palikusi tikai ierakstīta hronikās un kalendārā kā Sarkanajā grāmatā? Vai šodienas baltu attiecības ir aizēnojušas naftas un cūku «kari»? Vai esam aizmirsuši, cik pušu sāls reiz kopā mums, kaimiņu tautām, bija jāizēd dažādos vēstures posmos. Un cik vēl būs?

A.Zeļenkovs
(No www.delfi.lv)

KAIMINU RAJONOS

Zivis uz ceļa

Nesen rēzeknieši, kuri devās mājup no Rīgas, aiz Jēkabpils iekļuva sastrēgumā. Tam par iemeslu bija uz ceļa izbīrušās zivis. Kāds vadītājs pamanījās pagriezienā nejausi izbārstīt zivju kravu, turklāt tā, ka veselu stundu to nācās vākt gan šoferim, gan viņa kolēģiem, gan Jēkabpils ceļu policijai un pat vietējiem iedzīvotājiem.

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

«Tuberkulozes bieds»

Rajona policijas pārvaldes rīcībā ir saraksti ar psihiski slimajiem un sabiedrībai bīstamiem cilvēkiem, bet par tuberkulozes slimniekiem datu nav.

Kāds vīrietis redakcijai sūdzējās, ka rajona policijas pārvaldes īslaicīgās aizturēšanas izolatorā viņš atradies kopā ar tuberkulozes slimnieku. Slimais par to informējis pats, sakot, lai laiž viņu ātrāk ārā, jo viņam, lūk, jau jābrauc uz operāciju. Vīrietis, kurš bija atnājis uz redakciju sūdzēties, nenodēda, ka īslaicīgās aizturēšanas izolatorā viņš ir pastāvīgs klients. «O, cik tur reizes esmu bijis,» viņš teica, norādot ar roku sev krietnu pabalvu virs galvas, «tomēr es neesu, ka man tur jāatrodas kopā ar tuberkulozes slimnieku».

Atbildot uz minēto sūdzību, rajona policijas pārvaldes priekšnieka vietnieks skaidroja, ka, pamērot cilvēku «no ielas» stiprā alkohola reibumā, bieži vien pat gulošu uz trotuāra vai parkā, policija nezina ne to, kas viņš ir, ne to,

ar ko viņš ir slim. To var uzziņāt tikai tad, kad aizturētais ir atspirdzis un ja viņš pats par savu slimību pasaka. Cita lieta, ja policiju saviem slimniekiem izsauc tuberkulozes slimnīcas darbinieki. «Šāds administratīvi arestētos mēs neliekam kopā ar citiem», saka policijas amatpersona.

Balvu tuberkulozes slimnīcas galvenā ārste informēja, ka slimnieki, kas izplata baciļus, uz īslaicīgās aizturēšanas izolatoru netiek sūtīti. «Un tas, ko jums tas vīrietis teica par operāciju, ir pilnīgas muļķības! Tuberkulozi jau sen ārstē ar medikamentiem.»

No saslimšanas ar tuberkulozi, nonākot saskarē ar aizturētajiem likumpārkāpējiem, nav pasargāti arī policijas darbinieki. Par šādu gadījumu nesen rakstīja arī Gulbenes rajona laikraksts. Tagad Gulbenē visus tautā tā sauktos «sutočņikus» policija nogādā uz fluorogrāfisko apskati, ko apmaksās rajona padome. Balvu policijas pārstāvis pauda viedokli, ka ideja nav peļama, bet pie fluorogrāfa aizturēto tik un tā var nogādāt tikai tad, kad viņš jau ir pabijis atskurbtuvē, ir atžirdzis. «Citā-

di viņš pie tā aparāta nemaz nevarēs kājās noturēties,» teica policists.

Viļakas Valsts ģimnāzija neatbilst prasībām

Izglītības Valsts inspekcijas vadītāja Zigrīda Grinpauka parakstītajā ziņojumā, kurā analizēta valsts ģimnāziju atbilstība Ministru kabineta noteikumu kritērijiem, konstatēts, ka Viļakas Valsts ģimnāzija (VVĢ) neatbilst valsts ģimnāzijas statusam.

Pagājušajā mācību gadā valsts inspektori pārbaudīja valsts ģimnāziju darbības atbilstību Ministru kabineta noteikumos apstiprinātajiem kritērijiem. Pārbaude notika visās astoņās valsts ģimnāzijas. Tām divus gadus pēc kārtas jāatbilst vairākiem kritērijiem. Valsts ģimnāzijai ir jāisteno vispārējās vidējās izglītības programmas ne mazāk kā trijos virzienos, bet Viļakas Valsts ģimnāzija vidusskolēniem piedāvā izvēlēties tikai di-

vas vispārējās vidējās izglītības programmas. Visās pārējās valsts ģimnāzijās isteno četras līdz septiņas programmas. Ministru kabineta noteikumi nosaka, ka 10.-12. klasēs jābūt ne mazāk kā 200 skolēniem, bet Viļakas Valsts ģimnāzija vidusskolas posmā mācās tikai 89 skolēni. Valsts ģimnāzijām ne mazāk kā 75 procentu skolēnu mācību sasniegumu novērtējums centralizētajos eksāmenos nedrīkst būt zemāks par C līmeni. VVĢ 2000./2001. mācību gadā A, B un C līmeņa vērtējumu centralizētajos eksāmenos saņēma 72 procenti skolēnu, bet 2001./2002. mācību gadā – 84 procenti skolēnu. Tomēr analizē ir atzīmēts fakts par to, ka 2002. gadā no centralizētajiem valsts pārbaudes darbiem bija atrīvoti pieci, jeb 24 procenti no visiem VVĢ 12. klases skolēniem, kas varēja būtiski ietekmēt eksāmenu rādītājus.

Pārbaudot mācību sasniegumu novērtējumus centralizētajos eksāmenos divos pēdējos gados, iezīmējas konkrēti priekšmeti, kuros gadu no gada tiek uzraudzīts vidējais vai zemāks par viduvēju vērtējums, kas liek domāt nevis

par mācīšanās, bet gan mācīšanas problēmām. VVĢ 2002. gadā ir zemi rādītāji matemātikā, — tikai 33 procenti A, B un C līmenī.

Ģimnāzijā ir divi datorkabineti, kur uz vienu datoru ir 3,7 desmito – divpadsmito klašu skolēni. 12 datoriem, kurus izmanto skolēni, ir interneta pieslēgums.

2002. gadā no valsts budžeta papildus bija piešķirti 7430 lati. Šī nauda iztērēta inventāra iegādei (Ls 1951), mācību grāmatu un līdzekļu iegādei (Ls 2330), telpu remontam (Ls 3149). Tikai divas no valsts ģimnāzijām: Viļakas un Siguldas ģimnāzijas ne latu nav ieguldījušas pedagogu tālākizglītības un metodiskā darba funkciju veikšanai, kas Ministru kabineta noteikumos faktiski noteikta kā viena no būtiskākajām valsts ģimnāziju funkcijām.

Kopumā Ministru kabineta noteikumos noteiktajiem kritērijiem atbilst tikai piecas valsts ģimnāzijas. Šiem kritērijiem neatbilst Viļakas valsts ģimnāzija, E. Glikas Alūksnes Valsts ģimnāzija un Āgenskalna Valsts ģimnāzija.

«Vaduguns»

LUDZAS RAJONĀ

Pasienē būs piemiņas istaba pirmajai Latgales dzejniecei

Nesen notikušajās Poļu VII atūras dienās tika pieņemts lēmums Pasienē atvērt piemiņas istabu Konstancijai Benislavskai, tā godinot pirmo Latgales dzejniecei, kura daudzus gadus saimniekoja Pasienē un apglabāta zem Pasienes baznīcas.

Vēsturiskā informācija vēsta, ka savulaik dzejniecei bijusi istabiņa arī Pasienes muižas ēkā. Tagad piemiņas istaba tiks iekārtota pagasta ēkā. Plānots, ka šī telpa kļūs par satikšanās vietu latviešu un poļu jaunatnei, kuru vieno doma par kopīgām kultūras vērtībām abu tautu dzīvē.

Šādu vienošanos Poļu kultūras

dienās parakstījuši Tadeušs Fišbahs (Polijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks), Igors Veikšāns (Pasienes pagasta padomes priekšsēdētājs) un Aigars Bernāns (Zilupes un Pasienes draudžu prāvests).

Muzejs pērk cara laika ķieģeļus un vecu guļbūvi

Ludzas novadpētniecības muzejs atdzimst. Remonta un restaurācijas darbi notiek ik uz soļa. Muzeja teritorijā tagad tiek rīkoti dažādi pasākumi. Taču daudz kas vēl jāpaveic, jo muzeja ekspozīciju saglabāšanai un atjaunošanai līdz šim netika veltīta nepieciešamā uzmanība.

Kā stāsta muzeja direktore Inga Prikule, pirmais iedrošinošais solis bija Juliāna Mekša, kurš

tagad dzīvo Anglijā, dāvinājums muzeja attīstībai – 4 tūkstoši angļu mārciņu. Ludzānieši jau agdu priecājas par restaurētajām dzirnavām. Šogad kārtā pienākusi zemnieku mājas atjaunošanai. Tā uz muzeja teritoriju no Ciblas pagasta Volojiem tika atgādāta 1957. gadā. 1970. gadā mājai tika uzlikts niedru jumts, kas ap 1980. gadu pēc ugunsgrēka nomainīts ar skaidu jumtu. Muzejā šāds eksponāts nedrīkst atrasties, jo tas nepatīst atspoguļo 19. gadsimta otrās puses celtniecības īpatnības.

Tagad zemnieku sētai nepieciešams jauns jumts, kas izmaksās 1000 latus.

— Tur jau tā lieta, ka muzeja ekspozīcija ar to ir arī vērtīga, ka eksponāts ir gatavots identiski tajā laikā celtajām ēkām. Tas nozīmē, ka, piemēram, mājai noteikti jābūt salmu jumtam, pie tam 1,5 metrus garajiem rudziem jābūt

plautiem ar sirpi, sasetiem kūlišos un attīrītiem no nezālēm. Tas viss ir roku darbs, — skaidro direktore. — Grūti atrast arī meistarus, kurš prastu tādu jumtu pareizi uzklāt. Kopumā viens jumta kvadrātmeters izmaksās aptuveni astoņus latus. Var likties, ka tas ir pārāk dārgi, taču tā ir mūsu pagātne. Ja to nesaglabāsim identisku, tā vienkārši izzudīs.

Zemnieku mājai vēl ir nepieciešami cara laiku ķieģeļi un apaļkoku balķi. Nākamgad plānots restaurēt etnogrāfiskās ekspozīcijas dūmu istabu.

Uzstāšanās Zviedrijā bija veiksmīga

Ludzas mūzikas skolas jaunā vijolniece Jana Škoļina un koncertmeistare Nadežda Špele uz-

stājās Avestā, Zviedrijā, ar kuru Ludzas rajonam ir sadarbība.

Koncerts notika vietējā teātra telpās, biļetes cena – 150 Zviedrijas kronas (10,5 lati). Afīšas vēstīja, ka tas ir labdarības koncerts, par iegūtajiem līdzekļiem tiks sniegta palīdzība Latvijas bērniem. Ap 250 klausītāju ar nedalītu uzmanību sagaidīja katru uzstāšanās dalībnieku. Tā lielākā daļa pārstāvēja Zviedrijas džeza mūzikas izpildītājus, no kuriem slavenākā bija koncerta iniciatore Evas Engdahlas grupa.

Jana bija koncerta visjaunākā dalībniece, visus viņas spēlētos skaņdarbus publika uzņēma ar ovācijām. Latviju vēl pārstāvēja pianiste no Bauskas mūzikas skolas.

Par iegūtajiem līdzekļiem zviedru draugi plāno iegādāties mūzikas instrumentus Kārsavas un citām mūzikas skolām.

«Ludzas Zeme»

JĒKABPILS RAJONĀ

Dome sola atbalstīt poļu skolu

Jēkabpils domes kultūras, izglītības, sporta un jaunatnes lietu komitejas sēdē izskatīts jautājums par iespējām celt jaunu sporta zāli un pārbūvēt skolas telpas. Polijas valdība ir ar mieru atvēlēt finansējumu šiem darbiem, ja Jēkabpils pašvaldība piešķirs līdzfinansējumu. Iespējamās remonta un celtniecības darbu kopējās izmaksas

varētu būt 275 tūkstoši latu. Dome varētu atļauties līdzfinansējumu aptuveni 30 tūkstošu latu apmērā.

Plāno uzņemt filmu par Jēkabpili

Jēkabpils domē izskata iespēju sadarbībā ar LTV režisori Rasmu Paegli uzņemt dokumentālu filmu par Jēkabpili. Šādas filmas sadarbībā ar LTV jau ir sagatavotas par Liepāju, Saldu un citām

pilsētām. Vēl gan nevar konkrēti runāt par filmas apjomu, saturu un izmaksām. Tiks dibināta speciāla darba grupa, kas izvērtēs, kam filmā jāpievērš uzmanība. Tāpat jārisina jautājums, cik valodās filmu ieskaņot, kas to veiks, cik gara būs filma.

Līdz šim kā prezentācijas materiāls uzņemta filma «Vizuālā Jēkabpils». Atšķirībā no šī darba, kas vairāk kalpo kā videopastkarte, ko papildina muzikālais fons, iecerētā filma būšot informatīvi bagātāka.

Daugavā izzvejots vēl viens milzu sams

15. septembrī Sēlpils pagastā pie «Lejaspuļpēm» Gunārs Krūmiņš un Arnis Korsaks, pārbūvējot Pļaviņu ūdenskrātuvē ielikto licencēto tīklu, atklāja, ka tajā iepeldējies iespaidīgu izmēru sams. Vēlāk pēc noķertās zivs nosvēšanas un nomērīšanas izrādījās,

ka tā ir 60 kg smaga un 2,10 m gara.

— Bez šī milzeņa tīklā bija arī vairāki plauži un viens zandarts. Kad kopīgiem spēkiem ievilkām tīklu ar visu samu laivā un dabūjām krastā, saucām papildspēkus, lai zivi aizgādātu uz mājām, — stāsta G.Krūmiņš.

Viņš atzina, ka līdz šim lielākais tīklā noķertais sams bijis tikai 18 kg smags, bet šāds milzenis gadijies pirmo reizi.

«Brīvā Daugava»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Akceptē grozījumus likumā «Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu»

Ministru kabineta sēdē akceptēja likumprojektu «Grozījumi likumā «Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu»».

Pēc patreiz spēkā esošā likuma normām vispārējie un speciālie brīdinājumi par tabakas kaitīgo ietekmi aizņem tikai četrus procentus no cigarešu iepakojuma vienības virsmas un vienu procentu no pārējo tabakas izstrādājumu iepakojuma virsmas. Gan Latvijas, gan Eiropas Savienības valstu pieredze rāda, ka smēķētāji šos mazos brīdinājumus neievēro un tie nav būtiski samazinājuši smēķētāju skaitu.

Sobrīd likums nosaka maksimāli pieļaujamo darvas saturu cigaretēs, bet ar Ministru kabineta noteikumiem ir noteikts maksimāli pieļaujamais nikotīna daudzums. Darvas kancerogēnās īpašības nosaka nepieciešamību turpmāk samazināt vēl vairāk tās daudzumu cigaretēs. Bez tam ir pierādīts, ka cigaretes rada tādus oglekļa monoksīda daudzumus, kas ir bīstami cilvēka veselībai un var izraisīt sirds slimības un citas ar smēķēšanu saistītas saslimšanas.

Noteiktu izteikumu izmantošana uz tabakas izstrādājumu iepakojuma, piemēram, «ar zemu darvas saturu», «viegls», «īpaši

viegls», «maigs», var radīt patērētāja pārliecību, ka šādi izstrādājumi ir mazāk kaitīgi, un izraisīt pārmaiņas to patēriņā. Ne tikai atsevišķu vielu saturs izstrādājumā pirms tā lietošanas, bet arī smēķēšanas ieradumi un atkarība nosaka ielopto vielu daudzumu.

Latvijas normatīvajos aktos nav noteiktas prasības attiecībā uz sastāvdaļām un piedevām, ko lieto tabakas izstrādājumu ražošanā.

Informācijas trūkums kopā ar toksikoloģisko datu trūkumu kavē valsts iestādes novērtēt tabakas izstrādājumu toksiskumu un draudus, ko tabakas izstrādājumi rada to patērētājiem.

Smēķēšana rada milzīgu risku iedzīvotāju veselībai. Regulāras smēķēšanas rezultātā radušos slimību dēļ priekšlaicīgi mirst aptuveni 50% cilvēku. Tāpēc ir nepieciešams būtiski samazināt tabakas kaitīgo ietekmi uz iedzīvotāju veselību un veikt papildus pasākumus, lai samazinātu smēķētāju skaitu.

Lai risinātu šīs problēmas Eiropas Savienības valstīs, Eiropas Savienība 2001. gadā pieņēma jaunu direktīvu 2001/37/EC «Par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu ražošanu, noformējumu un pārdošanu». Tā kā Latvija ir Eiropas Savienības kandidātvalsts, arī mūsu likumdošanā ir nepieciešams

Taksobuss, kurš bīstams dzīvībai

Krievijas auto žurnāls «Za Rujom», kurš ir pats populārākais izdevums bijušās PSRS teritorijā, sarīkoja testu mikroautobusam «Gazel».

Testa laikā tika imitēta frontālā sadursme ar nekustīgu šķērslī ar 56 km/h lielu ātrumu. Tādā veidā pārbauda visas vieglās automašīnas, pirms to ražošanu uzsāk sērijveidā.

Busiņa salonā tika ievietoti septiņi manekeni, kuri imitēja pasažierus. Vienīgais, kurš varēja izmantot drošības jostas, bija manekens — šoferis, bet pārējie manekeni spēlēja savu pasažiera lomu. Šoferis pēc šādas avārijas paliktu dzīvs, neskatoties uz to, ka iegūtu nopietnas kāju, krūškurvja un galvas traumas. Kas attiecas uz pasažieriem, tad diviem pēc šādas sadursmes nav izredžu izdzīvot.

POLICIJAS ZIŅAS

Ar automašīnu notrieca vīrieti

23. septembrī ceļa Līvāni – Preiļi 4. kilometrā ar automašīnu Ford Escort, kuru vadīja 1955. gadā dzimušā Anna, notriekts 1975. gadā dzimušais Aleksandrs. Vīrieti pēkšņi izskrējis uz ceļa braucamās daļas. Cietušais guvis traumas un nogādāts Līvānu slimnīcā.

Atrasta no autostāvvietas nozagtā automašīna

23. septembrī Līvānos no autostāvvietas pie tirgus «Runcis» tika nozagta 1983. gadā dzimušajam Artūram piederošā automašīna Opel Vectra. Veicot operatīvās meklēšanas pasākumus, policijas darbinieki mašīnu ir atraduši, auzturētas arī par zādzību aizdomās turamās personas. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

No saimniecības ēkas nozags motorzāģis

23. septembrī Līvānu novada Turku pagastā, izņemot logam stikla ruti, iekļūts 1944. gadā dzimušajam Donātam piederošajā saimniecības ēkā un no turienes nozags saimniekam piederošais motorzāģis «Husqvarna 254». Īpašniekam nodarīts materiālais zaudējums 200 latu apmērā.

Līvānos zog zeltlietas

25. septembrī Līvānos, atspiežot durvju slēdzeni, iekļūts 1961. gadā dzimušajam Aleksandram piederošajā dzīvoklī. Zagļi paņēmuši dažādas zeltlietas aptuveni 200 latu vērtībā. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Konstatēti pārkāpumi zāgbaļķu pārvaldēšanā

25. septembrī SIA «Latmežs» darbinieks, 1950. gadā dzimušais Boriss ar automašīnu Kamaz veda zāgbaļķus, kravai bija nepilnīgi noformēta kokmateriālu transportēšanas pavadzīme rēķins. Vadītājam sastādīts administratīvais protokols un pārbaudes akts.

Sastrīdējās un patvarīgi paņēma naudu

25. septembrī policijas pārvaldē saņemts iesniegums no Preiļu iedzīvotājas, 1938. gadā dzimušās Fevrušas par to, ka

1946. gadā dzimušais Ivans pēc savstarpēja ģimenes strīda patvarīgi no viņas somas paņēma naudu – 330 latus. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Izsniegts nosūtījums uz ekspertīzi

25. septembrī Rušonas pagasta iedzīvotājs, 1956. gadā dzimušais Alberts alkohola reibumā savstarpēja ģimenes strīda laikā iesita sievai. Sieviete saņēmusi nosūtījumu uz tiesu medicīnisko ekspertīzi.

No pagraba nozags velosipēds

26. septembrī Riebiņos, pie meklējot atslēgu, zagļi iekļuvuši dzīvojamās mājas pagrabtelpā un nozaguši velosipēdu. Notiek zādzības apstākļu noskaidrošana.

Avārijas rezultātā pasažiere nokļūst slimnīcā

28. septembrī ceļa Liksna – Kalupe – Upmala – Rožupe 25. kilometrā 1954. gadā dzimušais Aleksejs, braucot ar Audi-100, netika galā ar transportlīdzekļa vadību. Mašīna nobrauca no ceļa. Satiksmes negadījuma rezultātā pasažiere, 1961. gadā dzimušā sieviete, guva traumas un tika nogādāta slimnīcā.

Ugunsgrēks Preiļu pagastā

29. septembrī Preiļu pagasta centra Sondoros izcēlās ugunsgrēks, kura rezultātā nodega 1970. gadā dzimušajai Nadeždai piederošā kūts, saimniecības ēka un malkas šķūnis. Materiālais zaudējuma apmērs tiek noskaidrots.

Huligānisms un skandāli

✓ 22. septembrī Galēnu pagasta iedzīvotājs R.B. alkohola reibumā veica huligāniskas darbības, apsaulkāja citus necenzētiem vārdiem un draudēja ar fizisku izrēķināšanos.

✓ 22. septembrī Vārkavas novada Rožkalnu pagasta iedzīvotājs, 1971. gadā dzimušais Vadims alkohola reibumā sarīkoja skandālu ar 1962. gadā dzimušo Iriņu.

✓ 23. septembrī Līvānu novada Turku pagasta iedzīvotājam, 1957. gadā dzimušajam Ignatijam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par sīko huligānismu.

Preiļu rajona policijas
pārvaldes informācija

VSAA INFORMĀCIJA

VSAA Preiļu filiāle sniedz atbildes uz jūsu uzdotajiem jautājumiem.

Vai invalīds, kurš ir sasniegjis vecuma pensijas gadus, saņem invalīda pabalstu vai vecuma pensiju, un ar ko tie atšķiras?

Personām, kurām noteikta invaliditāte un kuras sasniedz LR likumā «Par valsts pensijām» noteikto vecumu vecuma pensijas piešķiršanai (šobrīd — sievietēm 59,5 gadi, vīriešiem 62 gadi), invaliditātes pensijas vietā piešķirama vecuma pensija. Laika periodā, kamēr personai ir noteikta invaliditāte, vecuma pensija nevar būt mazāka par invaliditātes pensijas apmēru. Ja invaliditātes grupa netiek pagarināta, tad personai tiek izmaksāta vecuma pensija, nesaglabājot invaliditātes pensijas apmēru.

Gribam atgādināt tiem vecuma pensijas saņēmējiem, kuriem ir noteikta invaliditāte uz termiņu, ka viena mēneša laikā jāgriežas VDEĀK, lai noteiktu tālāko invaliditātes termiņu. Ja pensionārs

vienu mēneša laikā to neizdara, tad zaudē tiesības saņemt vecuma pensiju invaliditātes pensijas apmērā un viņam tiek izmaksāta piešķirtā vecuma pensija, kas pārsvārā ir mazāka.

Lai saņemtu bērnu pabalstu pēc 15 gadu vecuma sasniegšanas, katru gadu jāiesniedz izziņa no skolas. Kāpēc izziņu iesniegšanu nevar izdarīt centralizēti, saņemot no skolām ziņas ar datoru starpniecību? Kam šis jautājums jārisina — Labklājības ministrijai vai Izglītības un zinātnes ministrijai?

2002. gada 19. novembrī pieņemtais likums «Valsts sociālo pabalstu likums» nosaka tiesības uz valsts sociālajiem pabalstiem, šo pabalstu piešķiršanas nosacījumus, izmaksas kārtību, kā arī ar šiem pabalstiem saistīto lēmumu pārsūdzēšanas kārtību.

Savukārt 2003. gada 1. jūlijā pieņemtie MK Noteikumi Nr. 355 «Noteikumi par ģimenes valsts pabalsta un piemaksas pie ģime-

nes valsts pabalsta par bērnu invalidi apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalsta un piemaksas piešķiršanas un izmaksas kārtību» nosaka, ka ģimenes valsts pabalstu turpina maksāt par bērnu, kurš ir vecāks par 15 gadiem, mācās vispārējās vai profesionālās izglītības iestādē, nav stājies laulībā un nav sasniegjis 20 gadu vecumu. Ja bērns mācās profesionālās izglītības iestādē un saņem stipendiju, tad ģimenes valsts pabalsts izmaksāts netiek. Augstākminētie MK noteikumi nosaka, ka izziņu ir jāiesniedz pabalsta pieprasītājam uz bērna 15 gadu vecuma sasniegšanas brīdī un turpmāk, ja tiek turpinātas mācības, katru mācību gada sākumā. Lai atvieglotu pabalstu saņēmējiem izziņu iesniegšanu, VSAA Preiļu filiāle vienojusies ar Preiļu rajona vispārīgizglītojošajām skolām par izziņu iesniegšanu saraksta veidā par visiem audzēkņiem, kuri mācās skolā 2003./2004. mācību gadā un uz 01.09.2003. ir sasnieguši 15 gadu vecumu.

T.Medvedeva,
VSAA Preiļu filiāles
APD vadītāja

SPORTS, KONKURSS

Sportiskākie pedagogi – Līvānos

Līvānu novada izglītības darbinieku ceturtajos sporta svētkos par uzvarētājiem kļuva Līvānu 1. vidusskolas pedagogi. Otro vietu izcīnīja Līvānu 2. vidusskolas, bet trešo – Rudzātu speciālās internātpamatskolas pedagogi. Par novada sportiskākās skolas statusu cīnījās arī Jaunsilavas un Rožupes pamatskolas skolotāji. Piedalījās arī skolu tehniskie darbinieki. Sporta svētki notika Rudzātu speciālajā internātskolā.

Sporta diena sākās ar atklāšanas parādi, apsveikuma uzrunām, kora uzvilksanu. Skanēja dziesmas bija sacerēta par godu šim pasākumam.

Kā informēja Mārīte Vilcāne, novada sporta un masu sporta organizatore, kura bija par svētku iniciatore un rīkoja, nolikumā bija paredzēta dažāda programma: kombinētā stafete, vadītāju divcīņa, golfs, basketbola metieni, jautrības stafete, galda teniss – sēdus, ātrdambrete, šautriņu mešana, zīda apgleznošana, volejbols. Atpūtas brīžus aizpildīja desīņu cepšana un kafijas dzeršana.

Pirmie uzvaras laurus kombinētajā stafetē plūca svētku saimnieki – Rudzātu speciālās internātskolas komanda. Stafetē vajadzēja rādīt prasmi braukt ar velosipēdu pa asfaltu, akmeņiem un ūdeni, ar ratīņkrēslu, ar skrejrite, ar trenāzīerī – velosipēdu un skrituļdēli. Golfā atzīstamus rezultātus sasniedza Biruta Batarā (Rožupe) un Jānis Ernsts (Līvānu 1. vidusskola). Šautriņu mešanā arī šogad nevienam neizdevās pārspēt Inetu Smilškalni (Jaunsilava pamatskola) un Sergeju Kiseļovu. Galda tenisā sēdus uzvarēja Zanda Spūle-Vilcāne un

Sergejs Kiseļovs.

Jautrības stafetē vajadzēja piedalīties izglītības iestādes vadītājam vai vietniekam, grāmatvedim, sporta un dziedāšanas skolotājam. Stafetē komandai vajadzēja skaitīt svešu naudu, braukt ar funkcionālo gultu, mest bumerangus un šūkt no kalniņa. Šajā disciplīnā visveiksmīgākā izrādījās Līvānu 1. vidusskolas komanda. Basketbola metienus, lai noskaidrotu uzvarētājus, vajadzēja rīkot atkārtoti. Pārliecinoši uzvarēja Ineta Smilškalne un Jānis Ernsts.

Dambretē, nezaudējot nevienā spēlē, par uzvarētājiem kļuva Gunta Jaudzema (Rudzātu speciālā internātskola) un Jānis Auzāns (Līvānu 1. vidusskola). Skolu vadītājiem divcīņā nenācās viegli, jo vajadzēja būt veiksmīgiem, acīgiem un tālredzīgiem. Pārliecinoši uzvarēja Zeltīte Vana (Līvānu 1. vidusskola).

Volejbolā spēles turpinājās līdz melnai tumsai, kamēr noskaidrojās, ka stiprākie šajā jomā ir Līvānu 2. vidusskolas volejbolisti.

Uzvarētāju zīda apgleznošanā noteica paši svētku dalībnieki. Augstākais vērtējums tika dots Jaunsilavas pamatskolas skolotājas Maijas Ancānes attēlotajai zemūdens valstībai.

Novada sporta svētku laikā galvenā tiesneša pienākumus veica Jānis Rubīns ar savu komandu. Viņu veikums tika atzīts par nevainojamu.

Sporta diena noslēdzās ar balvu pasniegšanu uzvarētājiem. Rudzātu speciālā internātskola saņēma Līvānu novada domes pateicību par visu laiku labāko sporta svētku organizēšanu.

Pēc tam sekoja atpūtas vakars, kurā spēlēja grupa «A + B», bet komandas uzstājās ar mājās sagatavotiem priekšnesumiem, piedalījās atrakcijās.

Skrējēju panākumi Jēkabpilī

27. septembrī Jēkabpilī notika skrējieni apkārt Radžu ūdenskrātuvei. Septiņus kilometrus garajā distancē zelta medaļas izcīnīja Līvānu novada pārstāvji: Ieva Teivāne un Mārīte Vilcāne. Sudraba medaļas ieguva Vjačeslavs Grigorjevs un Jānis Vāžņevičs, bet ar bronzu mājās atgriezās Juris Jansons.

L.Rancāne

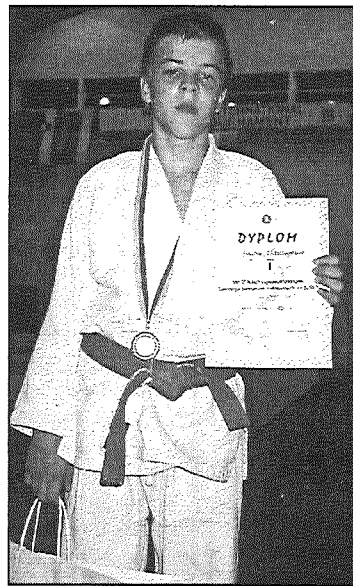
Preiļu džudistu panākumi ārpus Latvijas

27.-28. septembrī Polijas galvaspilsētā Varšavā risinājās 5. Starptautiskais jaunatnes džudo turnīrs 1989./90. g. un 1987./88. g. dzimušiem jauniešiem, ko organizēja Varšavas policijas centrālais klubs sadarbībā ar klubu «Risj».

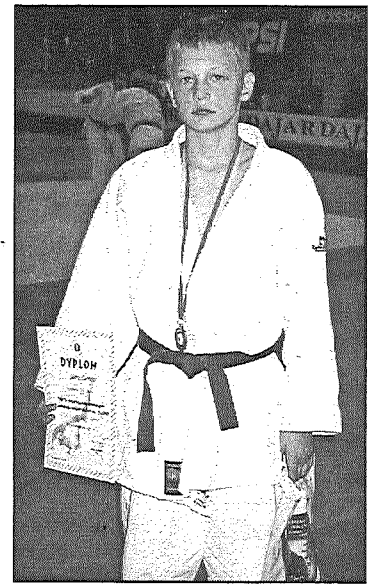
Turnīrā piedalījās labākie džudisti no Somijas, Holandes, Vācijas, Slovākijas, Lietuvas, Ukrainas, Baltkrievijas, Polijas un Latvijas. Latviju sacensībās pārstāvēja džudisti no Latvijas labākajiem klubiem, to starpā bija arī Preiļu kluba «Makkabi — Latgale» septiņi audzēkņi: A.Dzenis, J.Rubenis, J.Stambergis, I.Silickijs, A.Doroļevs, J.Lemešs un I.Afanasjvs.

Svara kategorijā līdz 46 kg 1987./88. g. dz. jauniešiem 1. vietu ieguva IVANS AFANASJEVS, kurš, uzvarot pusfinālā džudistu no Polijas finālā, tikās ar vienu no spēcīgākajiem Eiropas džudistiem (arī no Polijas). Finālciņā bija ļoti sīva un vēl četras sekundes pirms ciņas beigām nebija skaidrs, kurš uzvarēs, bet tad Preiļu džudistam padāvās tīrs paņēmiens un līdz ar to arī uzvara. Pēc ciņas pretinieka treneris paspieda roku Ivanam, tādējādi atzīstot Preiļu džudista godīgu uzvaru.

1989./90. g. dz. jauniešiem svara kategorijā līdz 50 kg 3. vietu ieguva JĀNIS LEMEŠS, kurš savā ciņā pusfinālā piekāpās džudistam no Rīgas, kurš arī ieguva 1. vietu. A.Dzenis un J.Rubenis atiecīgi svara kategorijās līdz 38 kg un līdz 42 kg ieguva devītās vietas.

● Pirmās vietas ieguvējs Ivans Afanasjvs.

● Trešās vietas ieguvējs Jānis Lemešs.

«Makkabi — Rīga» kluba vadītāji augsti novērtēja Preiļu kluba audzēkņu sasniegumus, jo Preiļu džudisti deva nepieciešamos punktus, lai Latvijas komanda kopvērtējumā ierindotos 1. vietā.

— Ar audzēkņu sniegtajiem rezultātiem esmu ļoti apmierināts, jo viņi visi cīnījās līdz galam un tāpēc bez uzvarām ciņās neviens nepalika. Bet visas šīs uzvaras nāca, pateicoties bērnu vecākiem,

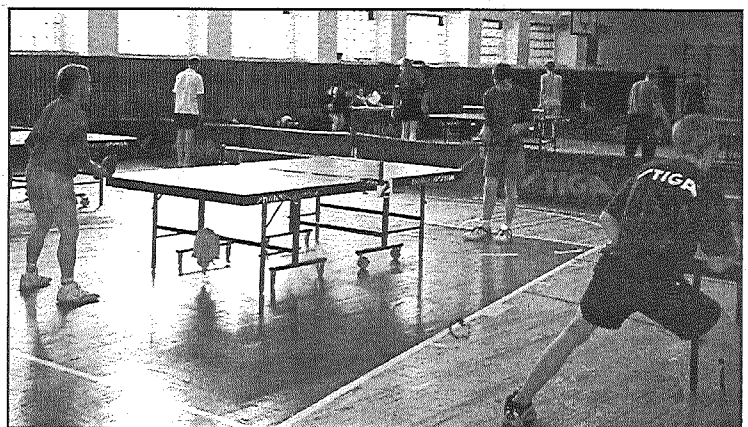
kuri finansiāli palīdzēja saviem bērniem aizbraukt uz šo turnīru, par ko es esmu tiem ļoti pateicīgs, — teica «Makkabi — Latgale» džudistu treneris V.Lemešs.

Preiļu džudo kluba «Jaunība» audzēkņi piedalījās džudo turnīrā 1989./91. g. dz. zēniem un meitenēm Loksā (Igaunija) un arī uzrādīja labus rezultātus: V.Maslobodjeva savā svara kategorijā ieguva 1. vietu, bet S.Kivliniece 2. vietu, labas ciņas prasmes parādīja arī K.Ribakova, tomēr pie godalgotām vietām viņa netika.

Latgales grand — prix izcīņa

27. septembrī Preiļos SK «Cerība» lielajā zālē notika Latgales atklātās meistarsacīkstes galda tenisā vīriešiem, ko tradicionāli ik gadu, sākot no 80. gadiem, organizē Voldemārs Limanis.

Šoreiz dalībnieku skaits nebija tik liels kā pagājušgad, jo paralēli risinājās turnīri Smiltēnē, Talsos un Igaunijā. Bet, kā atzīmē galda tenisa treneris A.Isajevs, neskatoties uz to, dalībnieku sastāvs bija diezgan vienlīdzīgs, un tāpēc visas spēles bija aizraujošas un interesantas. Sacensībās piedalījās galda tenisisti no Daugavpils, Rēzeknes, Līvāniem, Jēkabpils, Rīgas un Preiļiem. Preiļu vadošo galda tenisistu prombūtnē visas godalgotās vietas ieņēma viesi. Tā 1. vietu ieguva Guntis Šenhovs no Rīgas, 2. vietā ierindojās vēl viens

● Šogad sacensībās piedalījās 22 galda tenisisti.

rīdzinieks Jevgēnijs Tučins, bet trijnieku noslēdza Ivars Sveigurš no Jēkabpils. Labāko rezultātu no Preiļu rajona tenisistiem uzrādīja A.Isajeva audzēkņis Ivars Nikolajevs no Riebiņiem, kurš, zaudējot pusfinālā, ierindojās ce-

turtajā vietā. Šo Ivara sasniegumu jāvērtē augsti, jo viņš ir dzimis 1988. gadā, bet bija spējīgs cīnīties ar īstiem profesionāļiem. Pats turnīra organizators, V.Limanis ierindojās astotajā vietā.

V.Ozoliņš

Jauno matemātiķu konkurss atsāk darbu

Sveicināti kolēģi — jaunie matemātiķi! Ja jūs mācāties ne vecākā kā 7. klasē, jums patīk matemātika un jūs vēlētos brīvajā laikā risināt vēl kādus uzdevumus, tad šis konkurss ir tieši jums!

Konkurss notiek piecās kārtās, katrā kārtā pa pieciem uzdevumiem. Uzdevumi, bet pēc tam arī atrisinājumi un laureātu vārdi tiks publicēti šajā avīzē. Laureāti tiks noteikti gan katrā kārtā atsevišķi, gan kopvērtējumā par visām kārtām. Sūtiet savus risinājumus pat tad, ja izdevies pieveikt tikai dažus no dotajiem uzdevumiem. Rakstiet ne tikai uzdevuma atbildi, bet arī savus spriedumus, kā pie tās nonācāt! Ja uzdevumus risināt kolek-

tīvi, tad risinājumi jānoformē kā viens kopīgs pulciņa darbs, nevis jāsūta daudzi līdzīgi darbi!

Risinājumus sūtiet uz adresi: **Jauno matemātiķu konkurssam, Rudzātu vidusskola, Miera iela 13, Rudzāti, LV-5328.**

Darbā (nevis tikai uz aplokšnes) OBLIGĀTI norādiet savu vārdu, uzvārdu, skolu, klasi!

Ja jums patīk darboties ar datoru un ir pieeja internetam, risinājumus varat sūtīt arī uz e-mail: lasins@lanet.lv (šajā gadījumā vispirms iepazīstieties ar darba noformēšanas noteikumiem lapā <http://www.liis.lv/NMS/>).

Risinājumu iesūtīšanas termiņš **24. oktobris** (pasta zīmogs).

1. kārtas uzdevumi

1. 1. zīm. katru zvaigznīti aizstāj ar vienu ciparu tā, lai iegūtu pareizu reizināšanas piemēru! Vai šim uzdevumam ir tikai viens vienīgs atrisinājums?

$$\begin{array}{r} * * * \\ * * * \\ 4 * * \\ * * 8 \\ \hline * 0 * 7 4 \end{array}$$

1. zīm.

2. Atzīmējiet plaknē 6 punktus tā, lai novelkot visas iespējamās taisnes, kas satur vismaz divus no atzīmētajiem punktiem, iegūtu tieši 9 dažādas taisnes!

3. Vāzē stāv baltas, sarkanas, dzeltenas un violetas puķes, pašam 19 ziedi. Sarkanie un violetie ziedi kopā ir 5, bet dzeltenie un violetie kopā ir 8. Noskaidrojiet, cik ir balto ziedu, ja zināms, ka balto ziedu ir visvairāk, bet violeto — vismazāk!

4. No viena komplekta visiem domino kauliņiem izveidojiet četrus kvadrātveida rāmjus, lai visu kvadrātu malu garumi būtu atšķirīgi, pie tam uz viena kvadrāta visām malām esošo skaitļu (punktu) summas būtu vienādas ar 13, otram kvadrātam — 14, trešajam kvadrātam — 15 un ceturtajam kvadrātam — 16. (Piemēram, 2. zīm. attēlotajam rājim malas garums ir 3, bet uz

6	2	2
3		3
1	4	5

2. zīm.

katras malas esošo skaitļu summa ir 10.)

5. Šaha turnīrā piedalījās 5 dalībnieki. Katrs spēlēja ar katru tieši vienu reizi. Par uzvaru spēlē piešķir 2 punktus, par neizšķirtu 1 punktu, par zaudējumu 0 punktus. Pēc turnīra izrādījās, ka visi dalībnieki savākuši vienādu punktu skaitu, pie tam spēļu, kuras beidzās neizšķirti, skaits vienāds ar visu turnīrā izcīnīto uzvaru skaitu. Kā tas ir iespējams?

Kāpēc, jūsprāt, Latvijā ir tik daudz pamestu bērnu?

**Inta Repele,
Preiļu novada
iedzīvotāja:**

— Domāju, ka tā, visdrīzāk, ir vecāku vaina, jo viņi nav plānojuši bērnu dzimstību un pēc tam nav spējīgi par tiem rūpēties. Vispirms jau tieši vecākiem ir jāgādā par bērniem, valsts

var tikai atbalstīt. Zināmā mērā stāvokli ietekmē arī sliktā ekonomiskā situācija Latvijā, taču pārsvarā vainīgs ir pašu cilvēku vājums, ka viņi spēj savus mazulius atdot bērnu namā. Ar vecāku audzināšanu un kaunināšanu neko neuzlabos, vajag rīkoties ar likuma spēku.

Vitālijs Aizpurietis, Sutru pagasta iedzīvotājs:

— Valsts varētu vairāk atbalstīt vecākus, maksājot lielākus pabalstus bērnu uzturēšanai. Viss mainītos, ja būtu labvēlīgāka ekonomiskā situācija. Bērnu nami un pamesti bērni ir arī attīstītās un bagātās valstīs, ne tikai Latvijā. Taču tur tiek gādāts par audzūģimenēm, ir atbalsts adopcijai. Pie mums adopcijas gadījumā valsts atbalsts ir niecīgs, ir daudz dažādu šķēršļu.

**Bronislavs Brīvers,
Rēzeknes rajona
iedzīvotājs:**

— Pirmskara Latvijā, kad es augu, par tādiem bērnu namiem neviens neko nezināja. Bērni auga ģimenēs, lielākie mazākos auklēja, lai gan apstākļi bija ļoti smagi.

Es pats no septiņiem gadiem pie svešiem ganos gāju. Man liekas, ka tagad vecāki negrib atbildību uzņemties par savām atvasēm. Ir daudz nelabvēlīgu ģimeņu, tur vairs neko nevar līdzēt, bet citiem lielākās problēmas rada bezdarbs un naudas trūkums.

Taņa Silicka, Preiļu iedzīvotāja:

— Bezdarbs ir vainīgs, ka cilvēki tādi palikuši. Naudas nav, nav iespēju bērnu uzturēt un audzināt. Arī cilvēki padomju gados izmainījušies, nav dvēseliskuma, kļuvuši nejūtīgi. Ja būtu normāli dzīves apstākļi valstī, domāju, tik slikti nebūtu. Bērniem jāaug savā ģimenē, pie saviem vecākiem, lai kādi tie būtu.

**Eleonora Truksāne,
Ludzas rajona
iedzīvotāja:**

— Šausmīgi skatīties, kā mātes nodzērušās, bet bērni savā valā atstāti, neviens viņus neskatās. Mātēm nav laika, viņām savas darišanas. Es pati nabadzībā dzīvoju, bet savus bērnus, paldies Dievam, uzturēju, izaudzināju, izskoloju. Tagad visi dzīvē iekārtojušies. Ko tur valsts var palīdzēt, ja cilvēks pēdējo kapeiku nodzer, bet bērnam pat maizes nav? Nav nekā briesmīgāka kā miesīgu bērnu par pudeli pārdot. Domāju, ka valdībai jādomā, kā atbalstīt tās ģimenes, kas pamestos bērnus adoptē.

L.Kirillova
M.Rukosujeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

*Bet pēkšņi laika pietrūkst
Un mūsu vidū kādas sejas trūkst.
Nav drauga, mūsu darbabiedra,
Un smieklu vietā asa sāpe sūrst.*

**Pēc smagas slimības no mums šķīries kolēģis,
Preiļu rajona policijas pārvaldes Līvānu dežurdaļas
dežurants, policijas kapteinis**

DMITRIJS RADUNAJEVS

23.02.1963. – 27.09.2003.

Dienesta gaitas viņš sāka 1983. gadā Daugavpils Iekšlietu daļas milicijā. 1985. gadā iestājās speciālajā milicijas skolā, kuru sekmīgi beidza 1987. gada augustā. Pēc skolas beigšanas tika norīkots dienestā uz Iekšlietu ministrijas Preiļu milicijas Līvānu iecirkni par iecirkņa inspektoru. No 2000. gada maija strādāja Preiļu rajona policijas pārvaldes Līvānu iecirknī par dežurdaļas dežurantu.

Šajā sājpu un skumju brīdī, kad skaudro sāpi izraud svecēs un tikšanās brīži būs tikai atmiņu ceļos, izsakām līdzjūtību Dmitrija Radunajeva piederīgajiem, pavadot viņu mūžības ceļā.

Preiļu rajona policijas pārvalde

Rušonas pagasta padome rīko SVECĪŠU VAKARU 4. oktobrī

plkst. 12.00	Gailiņu kapos,
plkst. 13.00	Eisāgu kapos,
plkst. 14.00	Antoniņu kapos,
plkst. 15.00	Kriščiņu kapos,
plkst. 16.00	Eikšas kapos,
plkst. 17.00	Žagatu kapos,
plkst. 18.00	Rutuļu kapos.

SUTRU PAGASTA PADOME

**IZSLUDINA CENU APTAUJU Sutru pamatskolas
saimniecības šķūņa celtniecībai.**

Pieteikumu pieņemšanas termiņš 13. oktobris.
Tālr. 5336630, 6354037.

PĒRK cirmsas, mežus.

Augstas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9228725, 6418626.

PĒRK skujkoku zāgbaļķus, sīkbaļķus, papirmalku.

Tālr. 9406920, 6465057.

PĒRK kailcirtes, mežus par augstām cenām.

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 6418626, 6465057.

PĒRK zāgbaļķus, papirmalku, finieri, sīkbaļķus.

Tālr. 9148290.

Valsts akciju sabiedrība
«Latvijas valsts meži»

DIENVIDLATGALES MEŽSAIMNIECĪBA Līvānos, Fabrikas ielā 2 14. oktobrī rīko CIRSMU IZSOLI.

Cirsmu saraksti no 1. oktobra
mežsaimniecībā un internetā
(www.lvm.lv).

Dalības maksa kailciršu solītājiem
Ls 20, starpciršu Ls 10,
nodrošinājums 10% no cirmsas
sākumcenas iemaksājams
pirms izsoles ar norādi
«Dienvidlatgales mežsaimniecība».

Informācija mežsaimniecībā:
tālr./fakss 5307106,
grāmatvedis 5307105.

Pārdod

Mercedes Benz 208D, 1990., 1+13. Tālr. 9424743;

govi Rušonas pag. «Kaina Rubinos» Anna Pūdža.

grūsnu telī. Tālr. 9487260, 9642097;

labu darba zirgu. Tālr. 5333717;

lopbarības kartupeļus. Tālr. 5336517;

2-ist. dzīvokli Līvānos, Rīgas 37, 4. stāvs, pēc remonta, 2800\$. Tālr. 9226251.

Dažādi

Meita lūdz atsaukties Antona Andreja d. Znotiņa (1947.-1989.) radus. Tālr. 9109987.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod
privatizācijas un kompensācijas
sertifikātus un LOMBARDS izsniedz
kredītu pret ķīlu katru dienu
Līvānos, Stacijas ielā 1. Tālr. 6780843,
42332, 41221 (vakaros).
Preiļos (tikai sertifikāti), Raiņa bulv. 15.
Tālr. 53-07068, 23024 (vakaros).

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.

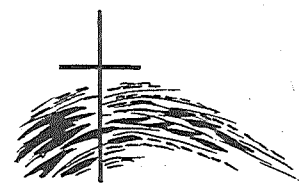
Samaksa tūlītēja.

Tālr. 42807, 44179, 9161121.

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas.

+12%, +18%.

Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728,
9445135.

Tēva aiziešana – klusuma sāpes,
Kas urbjas dvēselei cauri.
Un šis klusums mūžīgi sāpēs,
To neapslāpēs vēja auri.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Valteram Ziemeļim, no TĒVA
uz mūsu atvadoties.

SIA «Būvteks» kolektīvs

Latvijas Nacionālās operas repertuārs oktobrī

3. oktobrī plkst. 19:00 Georgs Frīdrihs Hendelis, opera «Alčina».
4. oktobrī plkst. 19:00 Pēteris Čaikovskis, balets «Gulbju ezers».
5. oktobrī plkst. 12:00 Jānis Lūsēns, «Putnu opera».
8. oktobrī plkst. 19:00 Bendžamins Britens,
opera «Skrūves pagrieziena».
9. oktobrī plkst. 19:00 Bendžamins Britens,
opera «Skrūves pagrieziena».
10. oktobrī plkst. 19:00 Rīgas Festivāla orķestra koncerts.
11. oktobrī plkst. 19:00 Džakomo Pučīni, opera «Bohēma».
12. oktobrī plkst. 15:00 Ādolfs Adāns, balets «Korsārs».
15. oktobrī plkst. 19:00 Sergejs Prokofjevs,
balets «Romeo un Džuljeta».
16. oktobrī plkst. 18:30 Inga Ābele, Jasmīns, United Intimacy,
sadarbībā ar LNO, dramatiskā teātra izrāde.
plkst. 19:00 Pēteris Čaikovskis, opera «Jevgeņijs Onegins».

17. oktobrī plkst. 18:30 Inga Ābele, Jasmīns, United Intimacy,
sadarbībā ar LNO, dramatiskā teātra izrāde.
plkst. 19:00 Pēteris Čaikovskis, balets «Apburta princese».
18. oktobrī plkst. 19:00 Džuzepe Verdi, opera «Masku balles».
19. oktobrī plkst. 15:00 Pēteris Čaikovskis, balets «Gulbju ezers».
23. oktobrī plkst. 19:00 Volfgangs Amadejs Mocarts,
opera «Cosi fan tutte».
24. oktobrī plkst. 19:00 Ādolfs Adāns, balets «Zīzele».
25. oktobrī plkst. 19:00 Ādolfs Adāns, balets «Korsārs».
26. oktobrī plkst. 12:00 Uzticības pārbaude jeb ainas no V.A.Mocarta
operas «Cosi fan tutte».
plkst.15:00 Uzticības pārbaude jeb ainas no V.A.Mocarta
operas «Cosi fan tutte» (Jaunā zāle).
plkst. 19:00 Džuzepe Verdi, opera «Aīda».

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 1. oktobrī piedalīšanās izpilddirektoru sanāksmē Rīgā. Piedalīšanās Preiļu Nevalstisko organizāciju kopsapulcē.

◆ 3. oktobrī pulksten 10.00 rajona sieviešu apvienības sēde. Pulksten 14.00 piedalīšanās sporta kluba «Cerība» sanāksmē.

◆ 6. un 7. oktobrī rajona uzņēmēju apmācības, tēma «Menedžments un personāla vadība».

◆ 8. oktobrī pulksten 10.00 apvienotā komiteju sēde.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

◆ 2. oktobrī pulksten 16.00 tradicionālais audzēkņu iepazīšanās pasākums «Namiņa diena».

◆ 6. oktobrī pulksten 10.00 seminārs rajona izglītības iestāžu direktoriem audzināšanas darbā un klašu audzinātāju metodisko kabinetu vadītājiem.

◆ 8. oktobrī pulksten 10.00 seminārs rajona izglītības iestāžu teātra sporta pedagogiem.

◆ Līdz 10. oktobrim akcijas «Policijas dienas skolās» ietvaros neklātienēs konkurss rajona skolu 8. – 9. klašu skolēniem. Darbu iesūtīšana.

Šūkalna kultūras nams

◆ 4. oktobrī pulksten 22.00 Zelta rudens svētki kopā ar grupām «Marchello», «Gints & ES», «Laineri», «Tikai tā».